

Конгрес Українських Націоналістів

Здобудеш Українську Державу, або згинеш у боротьбі за Неї

Декалог українського націоналіста

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 16 серпня - 29 серпня 2005 року № 33–34 (93–94)

ЗІ СВЯТОМ ВАС, УКРАЇНЦІ!

Зустрічаючи 14-ту річницю своєї Незалежності, Україна розпочинає новий етап внутрішньодержавних реформ, що здійснюються Президентом, Верховною Радою та Урядом задля забезпечення глибоких системних перетворень у житті оновленої України, розбудови Національної Соборної Держави.

Усі великі успіхи нашої держави складаються з успіхів кожного небайдужого українця - як безліч річок і потічків зливаються в один могутній Дніпро. Тож у переддень найважливішого національного свята України щиро покладаємося на успіх наших спільних дій і продовження активної співпраці, яка єднає нас. Адже запорука державотворчого успіху - у громадянській злагоді, високій відповідальності за доручену справу, в об'єднанні зусиль мільйонів громадян вільної і незалежної України в єдиному прагненні - сумлінною працею зміцнити силу і славу Вітчизни.

Нехай мир і злагода панують у нашому спільному домі!

Слава Україні! Героям Слава!

Олексій Івченко, голова Конгресу Українських Націоналістів

Дорогі Друзі Ветерани ОУН і УПА, учасники національно-визвольної боротьби! Дорогі Друзі Українці в Україні й у всьому світі!

Щиро вітаємо Вас з нагоди 14-ї річниці Дня Незалежності України. Державна Незалежність – найцінніший скарб нації. У боротьбі за відновлення Державної Незалежності України віддали свої життя найкращі сини і доньки України багатьох поколінь. Український народ гідно вшановує пам'ять своїх Героїв, але на державному рівні й досі учасники визвольного руху не визнані Борцями за Державну Незалежність України. Нині в Україні нова, вже українська державна влада, й хочемо вірити, що вона гідно боронитиме честь Української Нації, встановить історичну справедливість, і будуть визнані і належно вшановані українські національні Герої, і що буде, як пророкував Тарас Шевченко, «в своїй хаті своя правда, і сила, і воля».

Слава Україні! Героям Слава!

Всеукраїнське Братство ОУН і УПА, голова Михайло Зеленчук,
Науковий відділ Братства, голова Василь Кук

ДОКИ НЕ ВИЗНАНІ ГЕРОЇ ОУН-УПА, ДОТИ НЕМАЄ ЩЕ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

Такий лейтмотив відкритого листа групи політв'язнів та репресованих Стрийщини до Президента України.

Більшості з нас залишилось не так довго брати активну участь в розбудові нашої держави. Але дуже хотілось би побачити, як історична справедливість відносно тих, хто віддав своє життя в боротьбі з поневолювачами в 30-50 рр. минулого століття, переможе.

Вся наша історія завжди висвітлювалась з точки зору поглядів Російської імперії та її жовтневої революції. У цій історії не знайдеш правди про національно-визвольні змагання українців. Письмові й живі носії тієї правди нещадно знищувались.

В історії має бути правда, якою б вона не була. Якщо ця правда комусь не вигідна - тоді й виникають суперечливі моменти.

Коли в Україну посунули фашистські полчища, тут була вже радянська влада. «Золотий вересень –39» приніс її і на Західну Україну. За короткий період тюрми було напаковано патріотами. Швидко «старший брат» показав своє справжнє обличчя. А залишки його культури з нечуваною до тих пір матерщиною культивуються до цього часу. Ми, хто підписав цей лист, є живими свідками звірств енкаведистів в тюрмах Стрия, Дрогобича, Самбора, Городка, Львова, Комарно, Станіслава, Коломиї та інших міст.

Отямившись від ейфорії „визволення", збагнуши, що насправді приніс "вересень-39", населення почало противитись „визволителям".

Страшні події тих часів не досліджувались офіційно дотепер, і робилось це свідомо, щоб час зітер з пам'яті людей факти. Але є патріоти України, які по крихтах збирають інформацію, архівні документи і пишуть "Літопис нескореної України" - книгу спогадів учасників тих подій.

Більшість українців, після обрання нового Президента, з гордістю відчувають, як змінилося ставлення до України в Європі.

Ми прагнемо якнайкращих відносин із російським народом. Свого часу прості росіяни допомогли багатьом вижити, коли вивантажили нас із вагонів та лишили напризволяще, на загибель, в тайзі. Але, разом з тим, ми категорично проти, щоб наші долі залежали від інтриг Кремля за потурання наших доморощених "холуїв".

Ми з розумінням і повагою ставимося до воїнів-фронтовиків, які не з своєї волі віддавали своє здоров'я і життя в роки Другої світової війни. Ніхто не заперечує також заслуг учасників афганських подій, (незрозуміло тільки, чию землю захищали молоді хлопці в горах та пустелях Азії), ніхто не ставить питання про їхні заслуги чи скасування їхніх пільг. Але чи дочекаються справжні борці за волю України (не Афганістану чи небіжчика СРСР) елементарної шани від своєї влади?

"Здобудеш Українську державу або згинеш у боротьбі за неї" - таким був клич вояків УПА. Понад 10 років ці безстрашні хлопці в голоді й холоді, без регулярного постачання зброї, одягу боролись з окупантами своєї землі. А більшовицька брехня про те, що УПА утримувалась у повоєнний час за рахунок Німеччини та США є такою ж правдою, як «американські валянки та наколоті апельсини». Український народ сам утримував 300-тисячну армію.

Вікторе Андрійовичу! Нещодавно Ви могли бачити Освенцім. Ваш батько розповідав про жахіття у його катівнях. Думаємо, що Вам відомо також, що Гітлер скопіював структуру ленінсько-сталінських політізоляторів. У нього їх налічувалось: 28 таборів для народів всього світу. У Сталіна їх було: 162 табори для власного народу. За своєю жорстокістю фашисти не дотягують до рівня катів червоної Москви. Злочини сталінського режиму значно більші за своїми масштабами. Хто і як буде їх спокутувати? Чому нас, українських патріотів, репресованих, гнаних і катованих за правду, за честь, за Україну, за 14 років існування незалежної держави не визнано офіційно? Чому ті, хто віз нас в Сибір, хто в складі „червоної мітли" нищив українців, палив наші села, грабував, - має статус учасника бойових дій, має постійні матеріальні і моральні стимули, а герої УПА зазнають принижень? Але ми гордимось званням бандерівця, українського націонал-патріота. Ми впевнені, що, як казав Великий Кобзар: "діла добрих оновляться, діла злих загинуть".

Політв'язні та репресовані Стрийщини: Н. Зубенко, О. Старик, У. Крушельницька, М. Лесів, Й. Соснюк, П. Гресько, Я. Білецький, М. Гойсак, М. Трачук, О. Гресько.

СВЯЩЕННИЙ ВІТЕР

Над незрушно заімленою, в'язкою трясовиною зорі надії не світять

стор. 3

ВІРЮ В УКРАЇНУ!

І БІЛЬШЕ НЕ ВІРЮ ПОРОЖНІМ ОБІЦЯНКАМ

стор. 4

ЛІТОПИС МОРСЬКОЇ СЛАВИ

написав і презентував у Севастополі капітан І рангу Мирослав Мамчак

стор. 12

ВІН БОРОВСЯ ЗА УКРАЇНУ...

Костянтин Петер - сотник армії УНР, командир розвідки УПА майор "Сокіл",

стор. 13

МАРКО БОЄСЛАВ -

ПОЕТ УПА, РЕДАКТОР ЖУРНАЛУ "ЧОРНИЙ

стор. 16

 подія

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ ПЕРЕЇХАЛА ЗІ ЛЬВОВА ДО КИЄВА

На честь цієї події українські греко-католики відслужили урочисту Службу Божу. Літургія відбулася поблизу будівельного майданчика, де споруджують патріарший собор Воскресіння Христового за участі кардинала Любомира Гузара та греко-католицьких архієпископів з усіх регіонів України, а також представників Православної Церкви Київського Патріархату та Української Автокефальної Церкви. На урочисту літургію з приводу переїзду до столиці кафедри Греко-Католицької Церкви зібралося понад три тисячі вірних.

Сюди ж під червоними прапорами та з хоругвами прийшли близько трьохсот протестувальників. Православні Московського патріархату, прогресивні соціалісти, члени парії "Держава" та "Братства" категорично проти перенесення центру УГКЦ зі Львова до Києва. Розпалювала релігійні пристрасті Наталя Вітренко.

Навколорелігійних конфліктів Україна не знала давно. Після сумнозвісного поховання Патріарха Володимира Романюка суперечки зводились хіба що до захоплення храмів та звинувачень церкви в участі в політиці. Що ж стало новим приводом для збурення? Перенести кафедру УГКЦ до Києва - це не просто побудувати резиденцію кардинала. Це означає поставити головний собор греко-католицької віри якраз навпроти Печерської лаври. І що найголовніше - на лівому березі Дніпра – на території, яка довго була під московським впливом. Кожен із перелічених чинників вже сам по собі не до смаку Московському патріархату та проросійським політикам.

Півсотні міліціонерів, а також загони "Беркута" та "Барса" - забезпечили мирне завершення заходу.

Посприяти залагодженню ситуації збирається і сам глава УГКЦ. Ці події кардинал Любомир Гузар називає емоційними і такими, що скоро забудуться. Натомість переконаний, що його переїзд до Києва лише прискорить порозуміння між церквами:

- Я маю надію, що будучи вже тут, на місці, мені вдасться нав'язати якісь більш конкретні можливості, бо я мушу щиро признатися, що вже більш як чотири роки, можливо, п'ять років, не мав нагоди зустрічатися особисто з митрополитом Володимиром. Але я дуже хотів би обмінятися думками, поглядами. Остаточно - ми не є один одному ворогами.

Президент України Віктор Ющенко щодо перенесення центру УГКЦ зі Львова до Києва зазначив, що це є внутрішньою справою цієї церкви, і ніхто не має права "вказувати перстом", кому якої віри дотримуватись та вирішувати замість Церкви, де має бути її центр.

Конгрес-інформ

На світлинах:
урочиста Служба Божа;
кардинал Любомир Гузар;
Катедральний собор
УГКЦ у Києві.

Українонько -
від краю і до краю! -
золота
дзвінких покосів
пектораль,
де в короні
степового небокраю —
сонцебризний
дивовсесвіту кришталь!
Це - моя юдоль земна!
Мій скарб - од Бога,
як незламна віра в завтра
і добро,
де Араттська,
наших лебедів дорога –
крізь усі тисячоліття,
мов Дніпро!
Де кургани сиві
йдуть і йдуть за обрій —
тихі каравани
віковічних дум...
Ваші сльози, версти, -
голубий цикорій;
твій неспокій, вітре, -
чебрецевий дух...
І квітує далеч
зоряним барвінком,
І співає коник
трунок полину...
Мій космічний жайвір -
наддніпрянський Глінка! –
у промінні сонця
віднайшов струну...
...Світе мій, - такий безмірний
І – невтримний,
І така солодка
полуднева мить...
Невгамовне небо
Із веселки-ринви –
синню,
цвітом
у подолу оксамит...
Українонько!..
Від краю і до краю –
Золота
жаття дзвінкого
пектораль...
Доле,
дякую за визначення раю,
й що краса його божественна -
мій край.
Й доки день і вись
озорені тобою,
І мені болить
вогненна щедрість руж –
вічні Час і Простір,
зріднені любов'ю,
де були і є
Оскольд, Тарас і Стус!

Валерій ВЕРГУН,
м. Українка

СВІТЛО І ТІНІ НАШОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Отримавши так довго очікувану незалежність, за здобуття якої боролися і віддавали своє життя представники багатьох поколінь українців, переможці не зробили головного - не відсторонили від влади компартійну номенклатуру. Держава стала іншою, а влада в ній залишилася та сама. Ця влада уповні використала усі можливості для розкрадання народного добра.

Колишні компартійні і комсомольські лідери, а також червоні директори і голови колгоспів кинулися ростягувати все, що і погано, і добре лежало. Як короста, почали рости кооперативи на підприємствах, через які викачувались матеріальні й фінансові ресурси. Останні ставали банкрутами і служили легкою здобиччю для своїх керівників при приватизації. Закони приймалися "під себе", виконання законів ніхто не контролював, за невиконання ніхто не відповідав.

Так не стало Чорноморського пароплавства. Від Чорноморського флоту Україні залишилися лише огризки. Зароблені важкою працею кошти українців перекачувалися до Росії. А той, хто мав захищати інтереси України і українців і не робив цього (Л.Кравчук), замість сидіти за гратами, сидить у Верховній Раді і вчить нас, як треба жити.

А хто відповів за трасти, які обікрали довірливих громадян? Ніхто, хоча прізвище організатора загальноукраїнського „лохотрону'' всім добре відоме - Л. Кучма. Організував В. Дурдинець у 1996 р. тотальну перевірку українських "МММ", зібрав матеріали, дійшов до Кучми - і все заглохло.

Ніхто і не збирався перевіряти фіктивні товариства покупців, які за скуплені за копійки в українців-злидарів майнові сертифікати прихватизували всі економічно привабливі підприємства.

А яким чином стали власниками українських підприємств іноземці, які не мали права брати участі в приватизаційних процесах, а вторинного ринку цінних паперів не було? Звідки взялися мільйони й мільярди в пінчуків, ахметових, суркісів, медведчуків і інших? А знати це має право кожен громадянин України. Але законодавці чомусь не ініціюють прийняття відповідного закону. Досі немає закону, який би зобов'язував податкову службу з'ясовувати і в громадянина України, і в громадянина іншої держави, який живе в Україні, за які кошти він збудував дачний "будиночок" вартістю у мільйони доларів США. „Бідні" громадяни США таку процедуру мають, а в "багатій" Україні вона відсутня. Проголошується лише гасло: "Багатий повинен поділитися з бідним", а на ділі багаті як обкрадали, так і обкрадають бідних.

Україна позбулася майже всієї власності в найважливіших галузях економіки, особливо в енергетиці. Як це сталося? Хто і коли дасть на це відповідь? Слава Богу, хоч "піаністи"-депутати у Верховній Раді не проголосували за продаж землі, а то через рік-два ми залишилися б і без годувальниці нашої.

Питань, на які українець не отримує, а мав би отримати відповідь - безліч. Як результат, з економічно розвинутої країни з високим інтелектуальним потенціалом Україна з першого кандидата на вступ до ЄС на початку своєї незалежності опинилася взагалі без реальної перспективи щодо вступу в цю організацію.

А хто підніматиме економіку України, коли значна частка молодих, перспективних, енергійних її громадян виконує (найчастіше) некваліфіковану роботу в інших країнах? А за кордоном працює близько 7 млн. українців, це третина працездатного населення України. Жахлива ситуація з наркоманією, СНІДОМ, дитячою безпритульністю...

Режим Кучми ніби впав. Обрання В. Ющенка Президентом України відродило в людях надію на краще. Але надія може перерости в безнадію – дії нової влади інколи сприяють цьому. "Бандитам тюрми" - одне з гасел Помаранчевої революції може так і залишитись гаслом, бо деякі з "бандитів" уже стали стовпами у нинішній владі, з іншими ведуться переговори про співпрацю. Затихли заяви про перевірку законності приватизації підприємств. Ю. Тимошенко давала план реприватизації у 3000 об'єктів, В. Ющенко скорочував цей план у 100 разів, але покищо, окрім реприватизації нахабно прихватизованої "Криворіжсталі", нічого не чути.

Знову шукають якогось невидимку, який провокує інфляцію, стрибки цін тощо, замість того, щоб розробити такі закони, які не дозволяли би безкарно накручувати ціни і обдирати простих громадян, отримуючи за їхній рахунок надприбутки.

А чого варті кульбіти виконавчої влади в питанні вступу до ЄЕП? Ще недавно це називалося зрадою національних інтересів, зараз вже акцентується на зоні вільної торгівлі. А чого варта позиція нової влади щодо засилля російської мови в Україні, визнання вояків ОУН-УПА учасниками боротьби за незалежність України?

А рокіровки кучмістів у новій владі? Отож, надія на нову владу може так і залишитися надією. Краще б цього не сталося! Але...

Не змінив стилю роботи і парламент України. Депутати так і працюють за принципом „піаніно". Якщо судять за порушення законодавства про вибори людей, які проголосували декілька разів, то сам Бог велів судити і депутатів, які голосують за когось, їхнє голосування може принести Україні більше шкоди, бо ціна прийнятого чи відхиленого таким чином закону може мати катастрофічні наслідки для України. "Піаністів" треба суворо карати. "Продуктивно" (так само, як і раніше) працюють правоохоронні органи. Виклик до слідчого стає командою до "змотування вудочок" і поповнення тіньового кабінету в Москві.

Отакі-то реалії на 14 році Незалежності. Але залишається надія і часточка оптимізму, що може на 300 або 400 день від 23 січня 2005 р. В. Ющенко стане Президентом усього народу, а не тільки свого оточення. А ми повинні йому допомагати в цьому. І в першу чергу, мають говорити політичні партії і громадськість, а Президент має це чути і робити висновки. Чи він чекає на ще одну помаранчеву революцію?

Валерій ПЛИСАК,
м. Івано-Франківськ

СВЯЩЕННИЙ ВІТЕР

Світлій пам'яті Тараса Мельничука і всіх тих, хто не долетів, - хто згорів у польоті...

З великої хмари - дрібний дощ?..

З виблялих світлин вони запитливо і вже навіки незмигно дивляться мені в очі - такі ж молоді й одухотворено красиві, як і ті, хто вистояв і відстояв на головній, здавалось би, площі свого життя ідеали Помаранчевої революції. Ідеали, чого слід було сподіватися, наразі так і залишилися ідеалами, - а ті, хто повірив у власне світле майбутнє, тепер намагаються відповісти собі на сакраментальне запитання: чому в нас знову нічого не вийшло?.. Словом, чому так неочікувано швидко розтанули, мов цукор у воді, грізні хмари ледь не всенародного обурення, і священний вітер оновлення так і не набрав своєї очищувальної сили - видихся якось одразу, і знову погустішала сіра імла безнадії над в'язкою, смердючою трясовиною кучмізму, що засмоктує з іще нахабнішою пожадливістю українське(?) суспільство. Над заімленою трясовиною зорі надії не світять!.. Іронія долі: Кучма пішов, кучмізм - залишився, тож ера кучмозою, треба думати, завершиться ще не скоро. І чи не тому з виблялих світлин вони запитливо і вже навіки незмигно дивляться мені в очі?..

...Направду вони існують по той бік Добра і Зла. Виблялі непрофесійні світлини - непереxідна межа між нами і ними, такими ж молодими й одухотворено красивими, як і ті, хто вистояв і відстояв на головній, здавалось би, площі свого життя ідеали Помаранчевої революції. А невеличка різниця між ними лише в тому, що розчаровуються в ідеалах живі. Яким, зрозуміло, потрібне було на головній площі свого життя пристойне харчове забезпечення. Мертві - ті, хто запитливо і вже навіки незмигно дивляться мені в очі, за свої ідеали наклали у нерівному бою головою, не дбаючи перед тим про якесь пристойне харчове забезпечення. Мабуть, саме з цієї причини їм не потрібно (навіть якби вони й мали таку можливість) шукати відповідь на оце сакраментальне запитання: чому в нас нічого не вийшло?.. Прецінь усе, що могли зробити, - вони зробили. Можливо, навіть більше, аніж від них вимагалося зробити. З виблялих світлин запитливо і вже навіки незмигно дивлячись мені в очі, вони знали і розуміли жорстоку істину: над незрушно заімленою, в'язкою трясовиною зорі надії не світять. Невже оця споконвічна, відверто кажучи, елементарна, азбучна істина невідома живим?..

...Таке ж сакраментальне запитання: чому не такі вже й кремезні японці на своєму сейсмічно небезпечному і позбавленому газових і нафтових родовищ, не згадуючи вже про корисні копалини, острові так інтенсивно, задля власного блага живуть, а ми - животіємо на власній благодатній землі? Звідси іще сакраментальніше запитання: невже ми дурніші за тендітних японців? І додаткове - так би мовити, допоміжне запитання: може, ми не такі працьовиті?.. Ні те, ні інше. Ті, хто прощально заглядає в душу з виблялих світлин, могли б відповісти дуже просто: ваша біда полягає в тому, що ви, не лише матеріально, але й духовно пограбовані власть імущими, самі того не підозрюючи, нарівні темної підсвідомості прагнете видовища і... хліба!.. "Революційне" дійство на головній площі свого життя (якщо справді революційне дійство, то де ж тоді кров?) ви сприймали - будьмо вже відвертими до кінця - як театральне видовище, в якому приємно було почуватися активним дійовим персонажем, а дармова ковбаса та інша смачнота видавалася вам запорукою того, що відносно легкий хліб вам у майбутньому забезпечений.

Про дармовий сир у капкані говорити не будемо...

Спалах

Електричка на закруті майже не стишує хід, і п'яний, усе ще енергійно відмовляючись від допомоги, схитнувшись, хапається руками за повітря і лантухом гепається на вже заблюване сидіння. Сморід був такий нестерпний, що цього чоловіка при одній лише згадці про отого п'яничку нудило і тепер. Ось, ось твій нащадок, Тарасе, наш великий Учителю, гірко думає чоловік і, ступаючи на першу сходинку, оглядається. Ріка далеко внизу ледве світиться, - падолистовий морок був сльотавий і вітряний. Він поволі піднімається сходинками все вище і вище. Йому квапитись нікуди. Він уже на іншому боці Добра і Зла, де немає вже нікого і нічого, опріч нього, цих крутих сходинок перед ним і Тараса у непроглядному мороці. Він, намагаючись втримати серце у затісній для пташки клітці грудей, робить своє сходження до Тараса, щоб розігнати світлом споконвічний цей морок, такий звичайний для осені, що вмирає. Ось ВІН!.. У мороці Тараса скоріше вгадуєш, аніж бачиш. А перед очима, ніби зла ворожба чиясь, набрезкла пика отого п'яниці. Кольору розчавленої малини. Чоловік нервово змахує рукою, щоб відігнати мару. Дарма. Не зникає! Не щезає остобісіла пика, ще огидніша саме тут, на цій священній горі. Чоловік хреститься й шепоче:

- Прости мене, Тарасе, мій великий Учителю.

Вітер стріляє в обличчя колючою мжичкою, і чоловік занепокоєно намацує у правій кишені плаща пляшку з бензином. Пика бездумно ошкірюється і щезає з-перед очей. Чоловік оглядається ще раз. Востаннє. Ріка більше не пробліскує в густіючому мороці. Чоловік майже фізично відчуває, як густішає і так густий, драглистий якийсь морок - і його знову занудило. Гуде злий вітер. Шарпає за мокрий обважнілий плащ. І ніде жодного вогника. Суцільний тяжкий морок. Над землею. Над українською землею... Чи не українською вже... Пора, спокійно подумав чоловік. Він був у якомусь дивному, просвітленому стані. Такий стан людина пізнає лише раз. Перед спалахом, - пора... Він поєднається з отими безвусими юнаками, що лягли як один. Під Крутами. Кинутими напризволяще своїми ж амбітними і не готовими до справжньої розбудови держави провідниками. Він поєднається з отими юнаками, але невже задля того, щоб історія українського народу завершилася отією п'яною мармизою, - „...да пш-ш-шел ты!.." Піду, подумав чоловік. Піду. Він уже навіки поєднається з отими хлопцями і дівчатами, які в пропахлому кордитом схроні відстрілювалися до останнього набою, а відтак себе і ворогів підірвали гранатою. «...Слава Україні!..» - пальці вправно відгинають вусики запобіжника... відпускають планку... різкий короткий хлопок - і тобі до Вічності залишається три-чотири секунди... СПРОБУЙ!!! Якщо ти спроможний, якщо в тобі достатньо духовної снаги зважитися... Пора, ще раз - востаннє, - нагадав собі чоловік. Вийняв з кишені пляшку і після того, як приліпив записку до постаменту, спокійно облився бензином. Почекав, доки бензин просочиться до тіла. Чистий, як сльоза, бензин, що спалахує від найслабшої іскорки. Вітер зненацька вщух. Чоловік притулив до грудей сірникову коробку і тернув стеблом... Чоловік вибухає вогнем і горить дуже яскраво, розганяючи падолистовий морок. Морок умираючої осені.

Післяслово

- Дурний, - сказали ви і для увиразнення свого висновку навіть покрутили пальцем побіля скроні.

Можливо. Сподіваючись від нової влади, за яку начебто боролися, хоча ця ваша боротьба змахувала більше на театральне дійство, а не на боротьбу справжню, криваву, без ковбаси та інших смачних дармових наїдків, небесних благ для себе персонально - і то негайно! - ви, уражені розчаруванням, навряд чи збагнете, що розчарування куди страшніше за поразку. Просто поразка сильних, дієвих змушує розібратися в причинах своєї поразки і мобілізує на ще гострішу боротьбу. У майбутньому. А розчарування - це також поразка, однак упосліджений дії. Вона розтліває зневірою саму душу, оцей необхідний місточок між теперішнім і майбутнім. Розчарування позбавляє усіх нас майбутнього, тож ковбаса та інші смачні дармові наїдки залишаються для нас усього тільки спокусливим спогадом. Тільки людина бачить у калюжі зорі. Свиня - калюжу. Кожному, як то кажуть, своє...

Ну хіба ж можна самоспаленням захищати свій народ і його мову?

Мені аж страшно, наскільки усі ви раціональні!..

Микола ЧОРНОКНИШ,
с. Рожнів, Косівський район,
Івано-Франківська обл.

ГЕРОЯМ ОУН–УПА – ОФІЦІЙНЕ ВИЗНАННЯ

УПА – ЦЕ АРМІЯ НАРОДУ

Я народився в с. Грималівці Бродівського р-ну Львівської області. Учасник бойових дій УПА.

В 1947 р. був ув'язнений на 25 років, спочатку в Мордовії, пізніше в таборі Піщаному (Караганда). Повторно(!) засуджений в 1957 р. на 8 років ув'язнення, відбував покарання в Озерлазі (Тайшет).

Не реабілітований, тому що ніколи й нікому не корився. Не приховував своїх патріотичних переконань, заявляв про необхідність державної незалежності України.

Дізнався про створення Громадської комісії України „Армія безсмертних" з питань визнання ОУН-УПА і безумовно приєднуюсь до її роботи! Треба, нарешті, розв'язати проблеми, які виникли в державі внаслідок збереження в умовах незалежності залишків звироднілого комуно-більшовицького режиму, зокрема такого прояву бездержавного колоніального статусу України, як промосковська 5 колона в усіх ланках українського суспільства аж до Верховної Ради включно. Це болісно вражає серце, розум і душу кожного справжнього українського патріота.

Треба поставити на чільне місце та відповідним чином репрезентувати всіх героїв-борців за Українську Самостійну Соборну Державу, за яку боролись кілька поколінь патріотів, передаючи стяг боротьби з рук до рук. Ця геройчна естафета поколінь визвольних змагань і є в сучасних умовах запорукою побудови УССД – справжньої, незалежної від усіх решток колоніалізму держави.

Нам правди чужої не треба
Ми істину знаєм свою,
Її дарувало нам небо
А також полеглі в бою.

УПА – героїв славні долі,
УПА – це дух святих стремлінь.
УПА – одвічний поклик волі
В ім'я прийдешніх поколінь!

Теодор ВАРАВА,
м. Червоноград Львівської обл.

ЧЕРВОНА КАЛИНА

ВІЧНИЙ СИМВОЛ УКРАЇНИ

Червона калина – це народний символ нашої неньки-України, одвічне уособлення вірності й чистоти. Її червоні кетяги, наповнені сонячним промінням, оспівані народом, чия мелодійна, спрагла волі душа знаходила в пісні розраду у хвилини смутку і журби, радості й бойового запалу. Пісня завжди була побратимом українського вояка.

Червона калина - це наша туга за полеглими героями. Пишні, буйні кущі калини, які пломеніють восени на могилах загиблих, нагадують сучасникам про тих, хто знайшов під цими кущами свій вічний спочинок. Горить калина і над могиламии стрільців УГА на Янівському цвинтарі у Львові, і в райцентрі Яворів, і в смт. Олесько, що в Надбужжі, на інших цвинтарях Галичини.

Пам'ятають загиблих борців за волю України і в моїй рідній Йосипівці, що в Буському районі. У лавах Українських Січових Стрільців, а пізніше в УГА воювало 50 йосипівчан, із них шестеро загинули. На старому цвинтарі поховано троє вояків УГА, уродженців Тернопільщини. Це В. Заставний, І. Стецюк, М. Чекальський. На могилі встановлено залізний хрест, а на мармуровій таблиці викарбувано: „Полеглим борцям за волю України 28.06.1919 р. в Юськовичах".

Йосипівка колись називалася Юськовичі. У дні державних і церковних свят збирається громада на старому цвинтарі біля символічної братської могили, що увічнює пам'ять загиблих земляків, які впродовж 1936-1952 рр. боролися в лавах ОУН-УПА. І лягають до підніжжя смерекові вінки, увквітчані червоною калиною.

Спи, товаришу, спи
В тихім сні забуття,
За Вкраїну ти склав
Молоденьке життя.

Ці поетичні рядки викарбувано на постаменті.

„Червона калина" – це назви колективів художньої самодіяльності, які вплітають у вінок Кобзаревої слави свої твори, прищеплюючи любов до рідного слова, прекрасної пісні, які так дорогі кожному свідомому громадянину. Звучать також композиції, які славлять звитяги наших оборонців: зажурливі і печальні, пафосні й урочисті.

Червона калина – це образ-символ, яким послуговуються літератори у творах історичної тематики, коли йде мова про героїчних оборонців на останньому рубежі. Стікають кров'ю звитяжці, а на місці їхньої загибелі потім щедро ряснітимуть сонцедайними плодами кущі калини. Цей літературний прийом використовує, наприклад, львівський письменник Роман Іваничук у романі „Черлене вино", описуючи загибель останніх захисників Олеського замку в 1432 році: „Кришився світанок, кришилася криця на друзки, рожеві дими з гаварецьких печей струмували в небо, ламалися мечі й падали додолу, щоб потім стати червоним піском; лилася кров, з якої колись заряснітють кетягами кущі калини..." Як же ж багато калини на нашій вкраїнській землі... Чи не тому червона калина стала народним символом нашої неньки – України.

Ігор БІДЮК, с. Йосипівка,
Львівщина

нація і держава
16.08 – 29.08. 2005 р.

СХІД І ЗАХІД РАЗОМ

ХВОРОБЛИВІ МАРЕННЯ

„ФЕДЕРАЛІСТІВ-СЕПАРАТОРІВ" ТА СЛАВНОГО МАЛОРОСА ЄХАНУРОВА, ЩО ПРИМКНУВ ДО НИХ

Стрижене - це не голене, біле - це не чорне, голова - не ноги. Чи назвемо ми здоровим того, хто стверджує зворотнє? А ось деякі одіозні постаті нашого політикуму, вважаючи себе людьми здоровими, вперто переконують нас у аналогічних аксіомах. Сьогодні апологети федералізації України доводять необхідність останньої, аргументуючи тим, що, мовляв, Схід та Південь нашої держави споконвіку були російськими та російськомовними. Стверджую, що це відверта брехня.

Ось деякі стислі статистичні дані, які підтверджують брехливість продовжувачів справи колонізаторів-русифікаторів України. Взяті вони з документа, що носить назву „Первая всеобщая перепись населения Российской Империи 1897 г." (Произведена 28 января 1897 г. Под редакцией Н.А.Троицкого. Спб. 1905,т.1,ст.84-86)

Питома вага українців у населенні Російської імперії (1897 р.)
По імперії——————————————————————26,66.%
Європейська Росія—————————————————27,29 %
Кавказ———————————————————————41,3 8 %

Губернії (вибірково, навколо яких здіймається галас)
Катеринославська——————————————————79,3%
Таврійська—————————————————————59,6%
Харківська—————————————————————81,7 %
Херсонська—————————————————————-70,9%
м. Одеса————————————————-16,0 % (євреїв 61 %)
Склад населення за рідною мовою (1987 р.) (вибірково)

Губернії	Число осіб за рідною мовою
Катеринославська	українців - 1 456369 росіян - 379026 євреїв - 99152
Таврійська	українців – 611121 росіян - 414 189 татарів - 19685
Харківська	українців - 2009411 росіян - 451 394
Херсонська	українців - 1 462 039 росіян - 598 333 євреїв - 332 537
По деяких районах (повіти та округи)	
Маріупольський	українців 291 160 євреїв 5 448 німців 4 452 росіян 109(!)
Євпаторійський	українців 13 345 росіян 11 272

Отже, висновок приходить сам самою: Південь та Схід України стали найбільш зрусифікованими регіонами за часів комуністичного режиму. Інтернаціонал-комуністи з успіхом завершили справу Романових!

Твердження гаспод-таваріщей є не більш як байки для приїжджих, намагання добити й так вже задурену частину українців. Хай хоч як вони розпинаються про свій патріотизм до України, ми їм ніколи не повіримо. Так, вони справді патріоти-перевертні матушкі-Расєї і дуже люблять Україну, тільки у вигляді Малоросії, з усіма наслідками, що випливають з цієї назви.

І заходились ревні захисники російської мови та подвійного громадянства у такий спосіб готувати електорат до майбутніх парламентських виборів. Порадимо їм створити такий собі передвиборчий блок під назвою „За Союз Росії, Автономного Криму, України". Абревіатуру приводити якось не зручно, але, гадається, український народ розбереться та й відправить тих костусєвих-морозів-вітренків та іже з ними в ту абревіатуру.

Але при чому, спитаєте ви, тут Дніпропетровський обласний голова п. Єханурова, та яким боком він примкнув до тих, хто „За С...у"? А при тому, що справжньому патріоту-українцю не може прийти в голову ідея ставити пам'ятники катам свого народу. А ось Єханурову спало на думку, що славний Січеслав - найліпше місце для вшанування цариці-катівниці-україножерки, тієї, що, за словами Пророка Тараса, „доконала вдову-сиротину". Варто ще й пригадати, як вищезгаданий пан відгукувався про представників КУН та інші патріотичні сили у своїх виступах. Так дочекаємось, що місто козацької слави знову стане зватись Катеринославом (а може, вже й Єкатєрінбургом?) Що ж нам лишається очікувати надалі? Може, комусь спаде на думку встановити пам'ятник Меньшикову в Батурині, Муравйову в Києві, Будьонному у Львові?

Почину варто тільки об'явитись, а вже депутати-„патріоти" Нестор Махнуфрич та Малюта Шкуратова із властивим їм запалом підтримають. Кайдани, щоб прикувати себе до пам'ятників, у них ще, здається, є.

Тож, будьмо пильними!

Назар ОБІДЗІНСЬКИЙ, Черкаська ОО КУН

Вже понад шість місяців нова влада частками „відтинає старого собачого хвоста", замість того, аби відрубати його цілком – раз і назавжди. І "пес" гарчить, пручається. І влада нерішуче розводить руками, звинувачуючи в тотальній змові велике скупчення "блох" на собачому хвості. Досить зручна позиція, як на мене, дає підстави новій команді поряд із позитивними зрушеннями країни (бо і такі, на щастя, є!) уникати відповідальності за відверті провали в роботі протягом останнього півріччя.

НЕ ВІРЮ ПОРОЖНІМ ОБІЦЯНКАМ

ВІРЮ В УКРАЇНУ!

У нафтовій кризі винні "підступні" нафтотрейдери. В безладі навколо українського м'яса – „жадібні" корпоративні виробники. А „цукрове питання" виникло в результаті "злочинних зволікань парламенту"... Так і хочеться поставити просте запитання в стилі Віктора Ющенка: „Друзі мої! А ви там для чого? Аби констатувати факти?" Але для цього є ми – народ України, який, до речі, посадив вас усіх у м'які крісла з надією на те, що таких „колізій" більше ніколи не буде. Що ваша гарна казка про заможне життя стане нашою реальністю. І всі ви, від Президента до останнього голови адміністрації, несете перед нами відповідальність за стан справ у державі, в тому числі й моральну.

До речі, щодо моралі. Чи є моральним рішення підвищити зарплатню губернаторам від 6-ти до 12-ти тисяч у той час, коли, наприклад, кваліфікована медична сестра отримує близько 300 грн.? А називати журналіста „мордою", „найнятим кілером" за те, що він поцікавився автомобілем і телефоном сина Президента?.. Чи не зарано нова влада задекларувала свої доходи? Чи не зарано заявила про відділення бізнесу? І взагалі, ми що, вже достатньо відчули 10 кроків назустріч? Створено 0,5 млн. робочих місць? Реанімовано село? Подолано корупцію? Або покажіть мені того багатого дурня, який добровільно поділився награбованим! Покажіть мені хоча б одного справжнього бандита (козлів відпущення прошу не рахувати), за яким надовго брязнув замок в'язниці? "Помаранчеві співаки" знову закинуть мені, що потрібен час. Проте Леонід Кучма (свого часу) теж заявляв, що перший термін він тільки вчився бути Президентом. Чим закінчився його другий термін, ми добре пам'ятаємо.

У багатьох цивілізованих країнах світу саме перші 100 днів нової влади є вирішальними для суспільства. Саме в цей „карантинний період" закладаються підвалини стратегічних дій новоствореної команди, яка презентує свій шлях розвитку. Наша ж українська урядова презентація „гуманних цінностей" на зразок „віри, надії, любові" – була красива. Проте щодо того, чи витримає вона перевірку часом, чи стане „буденністю мільйонів", то тут я маю деякі сумніви. Занадто мало для мене прикладів для наслідування серед презентантів. Замало практичних, одностайних і, головне, рішучих дій з їхнього боку. Замало України в цих діях. Ні, друзі! Революція розпочинається з себе. Аби очистити націю, потрібно спершу очиститись самому, очистити своїх рідних і близьких, колег і друзів. І тільки після цього ми маємо право показувати людям свої руки та впевнено заявляти, що вони більше „ніколи не будуть красти".

Слава Україні!

Ігор ПІГОЛЬ

ВСЕ ПОВЕРТАЄТЬСЯ НА КРУГИ СВОЯ?

Зовсім недавно попали мені до рук чотири останні числа газети „Нація і держава". Я їх з великою цікавістю перечитав і відчув, що дух газети, її ідеї близькі мені. Вони надають мені сили й наснаги, особливо зараз, коли відбувається, по суті, відкат від духу Майдану. Ми, декілька активістів і палких прихильників Помаранчевої революції, робили все можливе для її перемоги. Ми вірили й надіялися, що все в Україні зміниться на краще, і що до влади прийдуть справжні українські патріоти. Але, на превеликий жаль, цього не сталося. Все поступово повертається на круги своя.

У нашому Татарбунарському районі створена партія „Народний союз „Наша Україна". Нас, декількох активістів з Базар'янки, не хотіли приймати (але прийняли) в її члени по тій причині, що ми критикували проведення кадрової політики в районі і не мовчали про зловживання старої влади, яка залишилася в цілому при своїх посадах. Більшість з цих можновладців були палкими прихильниками і послідовниками кучмівсько-януковичівського режиму, а тепер вони в „НСНУ". Якщо ми відчуємо, що в рядах цієї партії нічого змінити не зможемо, то вийдемо з неї (бо кому потрібна така партія) та організуємо в селі осередок КУН, в ідеї і дух якого ми віримо всім своїм серцем.

Надсилаю свої вірші, написані зовсім недавно.

ЛИСТ ПРЕЗИДЕНТУ УКРАЇНИ

Не бійтесь
Критики
Пане Ющенко
Може вона
Допоможе
Побачити
Себе
У дзеркалі
Правди
Я так вірив
Вам
Так вірив
Та хіба тільки
Я
А Ви збились
На манівці
Заблукали
Не тією дорогою
Пішли
Здаєте Україну
Ворогам своїм.
А що нам робити
Тепер
З нашими
втраченими
Надіями
Які ми так
Покладали
На Вас
Розбилося
на друзки
Дрібненьке
Все
Його не зібрати
Докупи
Хіба що може
Станеться
Диво
Але важко
В це
Повірити
Та чого тільки
На світі
Не буває
Дай Боже
Кажу
Але як мені
Заставити себе
Знову повірити
У Вас
Адже віра
Справжня
Купується
завжди
Дорогою
Ціною
Ніяких грошей
Не вистачить
Долучити себе
Знову
До неї
Дайте мені
Відповідь
На це
Пане
Президенте
Дайте
Не минайте
Від себе
Все рівно
Не втечете
І тому я чекаю
І зі мною
Мільйони
На Ваш мужній
Крок
Не все ще
Втрачено,
Не все
Так я
Думаю
А як думаєте
Ви
Не знаю
І тому прошу
Від імені всіх
Співвітчизників
В яких живе
Дух України
Дух того
Майдану
(Пам'ятаєте
Героєм якого
Ви були)
Станьте нарешті
Українським
Президентом
І втілюйте
в життя
Національні ідеї
ОУН-УПА

***

Марив
Помаранчевою
Дихав нею
І жив
А насправді
В що вона
перетворилася
На сьогодні
Її плодами
Користуються
Перевертні
Які
перефарбувалися
В колір
Помаранчі
І в Татарбунарах
Також
І в селі
Базар'янці
Де я
Проживаю
Назвати всіх
Поіменно
Мабуть що так
Але їх так
Багато
Що аж вуха
В'януть
Як оселедців
У діжці
Але навіщо їх
Чіпати
Будуть шипіти
І кусатись
А то навіть
І бити
І ногами
Також
Але якщо
не зробити
цього
то все може
повернутися
на круги
своя
І тому все ж
Називаю
Цих антигероїв
Районного
Масштабу
Поіменно
Ось вони
Слухайте
Але ви певне
Стомились
І тому
В слідуючий
Раз

Валентин ГРЕСЬ

В ІВАНІВЦІ, ЯК У БАРЛОГУ, СПИТЬ УКРАЇНСТВО

Щоб ознайомитися з життям громадян південної частини України та зокрема з інформаційним простором, у якому вони живуть, достатньо побувати тут в одному з селищ – районному центрі Іванівці, що на Одещині. Якщо б стороння людина заплющила очі на державний прапор, що височить над райдержадміністрацією, в неї небезпідставно виник би сумнів, чи вона справді перебуває на території України, і виникло б питання: до якої ж країни належить це селище – чи то до колишнього СРСР, чи до путінської Росії?

Найперше, що вразило б новоприбульця при в'їзді в Іванівку, це назва центральної вулиці – Леніна. Простуючи далі, він мав би можливість пом'янути солдатів, що стали жертвами імперіалістичної політики совєтської Росії, а саме тих, які загинули під час війни в Афганістані, а також воїнів, загиблих під час Другої світової війни, але... й тут би його охопило збентеження, бо на пам'ятникові вказано, що ця війна була „Вітчизняна". Для кого саме вона була вітчизняною і чи сприяла визволенню української землі? Адже сталінська диктатура та терор тривали і після перемоги над гітлерівським фашизмом, а під колоніальним гнітом „старшого брата" Україна перебувала аж до серпня 1991 року.

А в нашій країні й далі підтримуються московські міфи. Правдиві факти про Другу світову й досі замовчуються більшістю ЗМІ.

Пройшовшись вулицею Леніна, можна вже й не дуже дивуватись, побачивши пам'ятник Леніну, що стовбичить на центральній площі перед будинком райдержадміністрації. Через наявність тут цього пам'ятника жменька місцевих комуністів використовує центральну площу для проведення таких ідеологічних акцій, як щорічне покладання квітів своєму вождеві - найбільшому катові українського народу. Такі акції є наругою не тільки над патріотичними почуттями свідомих громадян Іванівки, а й над пам'яттю мільйонів безвинних жертв, знищених більшовицькими репресіями та голодоморами, а також над пам'яттю усіх героїв, що віддали своє життя в боротьбі за незалежну Україну.

Цього року на перший день Великодня (1-го травня), коли християни святкували, місцеві комуністи на площі вклонялися ідолові, за наказом якого винищувались Божі храми. Не минула така доля й Іванівську церкву. На початку 1960-х рр. її було варварським зруйновано вірними продовжувачами справ Леніна, а саме: підірвано динамітом на очах багатьох свідків (в тому числі й дітей(!)), а на місці церкви збудовано універмаг, що стоїть і досі.

Ще в часи кучмівського режиму свідомі громадяни Іванівки поставили питання про знесення пам'ятника тирану. Але комуністи, підтримувані тодішньою владою, протидіяли такому рішенню. Однак і після Помаранчевої революції поки що нічого не міняється. Мабуть, допоки на місцях у районних та обласних держадміністраціях залишатимуться представники колишньої влади, а новопризначені чиновники лише на словах, а не на ділі служитимуть національним інтересам держави, більшовицькі тоталітарні божки та ідоли ще довго бовванітимуть на центральних площах наших міст та селищ.

У центрі Іванівки стоїть єдиний в районі газетний кіоск. Якби наш новоприбулий гість заглянув туди, то від несподіванки він потер би очі, щоб впевнитись, чи не привиділось йому: тут немає жодного видання державною мовою – ні газетки, ні дитячої книжечки. Одна низькопробна продукція чужоземної держави, як „Бульвар Гордона", „Спид-инфо" тощо.

До речі, в Іванівському районі мешкає всього до 7% росіян, є тут невелика кількість представників інших національностей, зокрема до 12% болгар, та основна частина населення - українці, для яких (за незначним винятком) своя рідна українська мова не стала чужою. Та незважаючи на це, в місцевій загальноосвітній школі деякі вчителі і не збираються викладати школярам навчальні предмети державною мовою. Тим більше не вважають вони за потрібне звертатись при спілкуванні до українських дітей їхньою рідною мовою. Аналогічну ситуацію можна простежити і в музичній школі, і в дитячих гуртках (зокрема в хореографічному), і, що найстрашніше, – в дитячому садочку. Лише два-три роки тому в цій школі був припинений набір учнів у російськомовні класи, куди українські (україномовні(!)) батьки записували своїх дітей. Можна собі уявити, як негативно впливала на дитячу психіку сама наявність таких класів, де українцям змалку прищеплювалось почуття меншовартості перед „старшим братом", а відтак активно стимулювалось відчуження дитини від рідної мови. У такий ефективний спосіб швидкими темпами продукувалось „рускоязичное населєніє", що сприяло здійсненню російсько-імперських інтересів, а саме: нівеляції української нації та влиття її в російський конгломерат.

Адже існування окремої нації без наявності своєї мови неможливе. Це якби, скажімо, у росіян хтось відібрав їхню російську мову і замінив її, наприклад, на білоруську, то російська нація перестала б існувати, а залишилась одна – білоруська. Чи сподобалось би таке росіянам?

Та вже зараз, коли свідомість бітьків-українців (незалежність далася взнаки) призвела до поступового зменшення кількості російськомовних класів, це дало свій відчутний позитивний вплив – все більше дітей в Іванівці перестають переходити при спілкуванні на нерідну мову.

Однак попри це, як можна переконатись, русифікаційний процес на українській землі триває, а конституційні права українців злісно порушуються. Російська мова, за старою, ще з совєтських часів, звичкою переважає на всіх культурно-виховних закладах, як у районному будинку культури, так і нерідко в місцевих дитячих закладах. Активно функціонує вона й у всіх інших держустановах.

Коли б новоприбулець схотів зайти до церкви, щоб помолитися за спасіння української нації та її держави, то й тут йому довелося б вислухати службу Божу на чужоземній мові. Місцевим православним українцям антиукраїнська влада дозволила Церкву... Московського патріархату.

Відкрито тут і Євангелістську Християнську Баптистську церкву, але за допомоги американських місіонерів, що спонсорували побудову приміщення церкви й надають гуманітарну допомогу прихожанам. Релігійно-політична експансія триває. Про це яскраво свідчать як останні президентські вибори, так і одна лише відмова Московського патріархату визнати наявність Української Церкви Київського Патріархату, відродженої в 1991 році. Логічно, адже хто раз украв, той ділитися зі своєю жертвою не буде.

Завдяки запопадливості кучмівських лакуз перед Кремлем, московська церква щільно заполонила український південь, де їй було віддано всі вцілілі храми Божі або приміщення під церкви. А от для рідної української церкви, що існувала в Україні ще задовго до того, як утворився не те що Московський патріархат, а й сама держава Московська, не знайшлося місця в усьому Іванівському районі...

І ось на такому тлі південно-українського буття комуністи вже починають активну агітацію до виборів в парламент 2006-го року, підкидаючи людям в поштові скриньки різні комуністичні видання, в яких П. Симоненко запевняє громадськість у тому, що в Україні начебто ведеться „политика гонения на Православную церковь" (треба розуміти – Московського патріархату).

Коментарі тут, здається, зайві. Поки нова влада, що її наш народ відстояв на Майдані, ще вагається із визнанням ОУН-УПА на державному рівні, на шпальтах таких „підкинутих" газет традиційно в імперському дусі зводитимуться наклепи на учасників боротьби за незалежну соборну Українську державу.

Читачів намагаються також переконати в тому, що в нашій державі існують ще якісь *„проблемы с руским языком"*. Навіть карикатури малюють, в яких хтось збирається побити російськомовного громадянина-українця, що він *„даже молчит не на родном языке"*. Так наразитись на побиття, чи хоча б на вороже ставлення справді можна, але... за вживання української, як, наприклад, в Донецьку чи Луганську. Адже саме там позакривали останні українські класи в школах та українські дитячі садочки. Чи, може, ще кілька залишилось?

Внаслідок кількасотрічного колоніального гніту національна свідомість значної частини українського народу спить, мов той ведмідь у барлогу. Та й як їй не спати, якщо над нею досі тяжіє імперська брехня та міфи, що зомбують людський мозок. А десь там блукає весна... і ніяк не може до того барлогу достукатися.

Тож питання до новообраної влади: чия мова, яка нація в Україні потребує насправді допомоги, і то терміново? – залишається відкритим.

Валентина ТОВСТАН

МОЛИТВА ЗА УКРАЇНУ В ІКОНАХ РОМАНА ВАСИЛИКА

Цього літа Фондом духовного відродження ім. митрополита Андрея Шептицького зорганізовано цікаву виставку іконописних робіт відомого львівського художника, професора Львівської національної академії мистецтв Романа Василика.

Ікони п. Василика, виконані здебільшого в дусі традицій візантійського іконопису, настільки досконалі, що вражають ідеальною гармонією форм та розпису, колориту та композиції.

Виставку відкриває фотопортрет провідника віри, багатолітнього в'язня московських таборів, первосвященика, владики Павла Василика - брата художника. Далі бачимо низку ікон, виконаних в техніці "комп'ютерний роздрук". На одній із них - в сонмі серед ангелів та земних релігійних владик - обличчя мучеників Української греко-католицької церкви, які загинули за національні інтереси українського народу. Ікона писана упродовж кількох років (2001-2003 рр.) і відбиває глибокі переживання автора за долю України.

Представлена галерея ікон, встановлених в різних храмах України чи за кордоном. Це запрестольні, намісні, ікони дияконських та царських врат.

Найдавніші українські ікони царських врат церкви св. Андрія в Бартошицах (Польща), виконані Р. Василиком в 1998 р., передають характерні риси українського соціотипу. Ікони для монастиря с. Дзюбрика на Закарпатті теж виконані в традиційному візантійському стилі, але носять сучасні риси декоратизму та нових психологічних характеристик. Дуже цікаво передає художник Р. Василик зображення св. Миколая. В одній із ікон у форму хреста художник вписав сцени з життя Ісуса Христа, зобразив його тайну вечерю.

Та все ж найбільшу увагу присвячує іконописець Р. Василик львівським храмам. Він здійснив художнє оформлення церкви Пресвятої Богородиці Покрови, збудованої в 1928 році. У радянський період ця церква була складом, як і більшість церков у цей негідний час. 13 жовтня 1992 р. її відкрито знову.

Він є добрим спеціалістом мистецького оформлення храмів. Власноруч різьбить іконостаси, хрести, світильники, а малює переважно ікони. Для львівської церкви Покрови Роман Василик створив запрестольну ікону Пресвятої Богородиці, яку зобразив у малиновому хітоні, сорочці крою та декору періоду Київської Русі. Під покровом Матері Божої на першому плані зображені гетьмани України, українські князі Володимир (з тризубом на киреї), Ярослав Мудрий (з мініатюрним зображенням у руках собору Св. Софії Київської), княгиня Ольга, а також король Данило Галицький з гербовим геральдичним золотистим левом на синьому тлі щита.

В 1993 році відбулося освячення іконостаса церкви св. Володимира та Ольги у Вульвергемптомі (Англія), на честь 1000-ліття християнства в Україні. Оформлення іконостаса цієї церкви виконав саме Р. Василик, надавши роботі ідеологічного забарвлення – показав могутність й силу Української держави. Цікаво задуманий вінець царських воріт - у формі тризуба.

Для української культури ікони Романа Василика - гідне надбання, прекрасний приклад для вивчення та неперевершений зразок для наслідування.

Лідія САДОВА, працівник Львівської національної академії мистецтв

БЕЗДАРНІСТЬ РОСІЙСЬКИХ ПОЛКОВОДЦІВ

Вкотре вже перечитую статтю Сергія Грабовського „Парад поразки" („Нація і держава", 3-9 травня 2005 р.) І жаль проймає за український народ, який був століттями під гнітом північного сусіда, і обурення та гнів охоплюють на „керівну і спрямовуючу", яка ховала від народу правду про ті події.

Носилися, мов з писаною торбою, з І. Кожедубом, який збив аж 62(!) ворожі літаки – найбільший показник серед совецьких літунів. Тоді як у німців це, напевно, був рядовий показник, бо їхній ас Еріх Гартман за ту війну збив майже у 6 разів більше (352). Якби його фюрер нагороджував за мірками совєтів, то той Гартман мав би на грудях стільки „брязкалець", що не зміг би їх носити.

А відносно втрат, вони не є співмірними взагалі: совецьких солдатів загинуло у 10 разів більше ніж фашистів.

Російська імперія старого зразка і совєцька „імперія зла" весь час вирішували дилему: як воювати - „числом ілі умєнієм"? У теорії завжди було друге – „умєніє", а на практиці – „число". А мені згадалося наступне.

Російський письменник В. Вересаєв був лікарем на російсько-японській війні 1905 року. Те, що довелось йому там побачити, пережити, він згодом описав у записках „На японській війні". Ось один з описаних у книзі епізодів: „Молодий командир військового підрозділу, добре продумавши тактичний хід, блискавично, як мовиться, здобув зайняте японцями село, втративши всього кількох своїх солдатів і половинивши понад сотню японців. Безпосередні зверхники молодого офіцера подали в рапорті його до нагороди вищому командуванню. Генерал, розглядаючи цей рапорт, почав обурюватись: мовляв, за що його нагороджувати? Що так легко взяв село! Он командир полку (такий-то), як брав село, то поклав два батальйони солдат. Хоч як тяжко було, але все-таки взяв. Ось він заслуговує нагород. А того молодого нема за що нагороджувати".

Так само нагороджували і в совєцькі часи під час „великой отечественной войны" і маршалів, і командирів нижчих рангів. Наприклад, у Жукова те „число" вимірювалось не батальйонами, а дивізіями та арміями. Тому і нагород у нього, у порівнянні з іншими, напевно, було більше. А про те, що багато „положіл солдат" – так „било очень тяжело". Найбезглуздіша його операція – штурм Берліна. Про яке там „умєніє" могла йти мова, коли він перебував у полоні своїх амбіцій – як швидше взяти місто. І кладе він 100 тисяч солдатів, посилаючи їх в атаку на заміновані поля, розміновувались які тілами атакуючих. Ото ж: „било очень тяжело, но всьо-такі взял". А згодом Жуков ще й хвалився командувачу американських військ Ейзенхауеру, як він „розміновував" поля на підступах до Берліна. Ейзенхауер згодом у своїх записках-спогадах згадує, що йому після таких розповідей Жукова стало не по собі. Як, певне, і кожному, хто не позбувся ознак людської моралі.

А ось „прославлений полководець Жуков" ознак такої моралі не мав. Його, напевно, ніколи не діймало сумління за загибелими з його волі сотнями тисяч, якщо не мільйонів людей. А ось ті періодичні паради на „честь побєди" справді заслуговують назви – „Парад поразки".

Олексій СЛАБЕЦЬКИЙ,
член КУН, м. Київ

ЛИЦЕМІРСТВО В РЯСІ

Десятого січня ц.р. екзарх України МП митр. УПЦ Владімір за дорученням ніби Синоду надіслав вітальний лист (опублікований 11 січня ц.р.) до Президента України В. Ющенка, в якому між іншим писав: „... від імені УПЦ дозвольте поздоровити Вас з вибором на найвищу посаду в нашій державі – посаду Президента України". За це вітання йому докоряють його ж таки парафіяни з „Союзу православних братств УПЦ МП" і „Прес-служби „Єдіноє Отєчєство", тому що він вислав вітання перед офіційною інавгурацією.

Та ось вже 12 січня ц. р. сам В. Янукович на зустрічі з православною громадою розповість *„о телефонном звонке митрополита Владимира, в котором Блаженнейший просил прощения за то, что произошло, и скорбел о части своего окружения"*.

Зверніть увагу, митрополит просив прощення в Януковича" Хто ж тоді є духовним наставником - митрополит Януковичу чи Янукович митрополитові? Питання не риторичне. Розуміємо, Блаженніший мав чого просити прощення в Януковича, адже Янукович, по суті, не визнав факту обрання Ющенка Президентом України. У виборчій кампанії 2004 року сам митрополит Владімір зі всім своїм духовенством і прихожанами молились і агітували за перемогу Януковича, а тут раптом митрополит (без дозволу) вітає В. Ющенка як Президента України. Яка несубординація! Невідомо, чи В. Янукович дав прощення „Блаженнійшому", а „братство УПЦ МП" і „єдіноє Отєчєство" галасують, що *„митрополит Владимир находится под сильным давлением „помаранчевих" среди своего окружения"*. Дивіться, вже і до митрополита Владіміра добрались „помаранчеві"! Наразі не диво, що „Блаженнійший" просив прощення у Януковича, свого покровителя, вони ж обидва належать до „московського прихода", як сказав В. Путін, тільки Янукович, виходить, дещо важніший.

Степан СЕМЕНЮК,
Польща

ДОЛИНСЬКЕ ДНО

На посаду голови Долинської райдержадміністрації на Кіровоградщині був призначений Віктор Крюков. На зустрічі з апаратом РДА, начальниками відділів і управлінь, керівниками підприємств і установ він заявив про своє бажання бути максимально відкритим для людей, згуртувати різні політичні сили і угруповання, створити команду, яка працювала б не на власні інтереси, а задля загального добра. Запам'яталися й такі слова керівника району: „Всі, хто має відношення до фальсифікації виборів, хто принижував людську гідність і честь, порушував закон, мають задуматися і піти із займаних посад".

На жаль, все сказане Віктором Васильовичем, виявилося безсоромною демагогією. Наступного дня делегація від районної філії організації „Сила народу" відвідала В. Крюкова, щоб обговорити з ним, як поводився той чи інший чиновник під час виборів, та скласти план спільних дій щодо формування райдержадміністрації, члени якої відповідали б трьом проголошеним Президентом України Віктором Ющенком критеріям: порядність, патріотизм, професійність. Та В. Крюков у грубій формі звинуватив представників „Сили народу" у тиску на нього. Про хамську поведінку Крюкова був поінформований голова облдержадміністрації Е. Зейналов. У відповідь Крюков привіз у Кіровоград повний автобус своїх „біло-голубих" захисників, у кожного з яких чималі заслуги перед колишнім антинародним режимом.

Приміром, К. Протасов у 2002 р. „прославився" тим, що прилюдно обматюкав продавщицю магазину, яка відмовилася розмістити на своєму робочому місці агітаційний плакат блоку „За єдину Україну". За цей „подвиг" Протасов був призначений заступником голови РДА; С. Павлюк – голова районної організації СДПУ(о) розвозила по селах агітаційні матеріали за Януковича. В. Крюков призначив її своїм секретарем; І. Глушко як голова дільничної виборчої комісії під час другого туру президентських виборів домігся найвищого в районі рівня фальсифікації результатів голосування. Залишений у штаті райдержадміністрації; Л. Бабенко на виборах координувала дії прихильників Януковича. Залишилася заступником голови РДА.

Захищати В. Крюкова до Кіровограда приїхали всі директори місцевих середніх загальноосвітніх шкіл. Разом з ними прибула і начальник районного відділу освіти О. Гадірова, яка до недавнього часу теж була директором, а підвищення дістала за те, що під час виборів примушувала вчителів голосувати так, як потрібно було тодішній владі. Та й сьогодні ця „біло-голуба" активістка не дає підлеглим спокою, пильно контролюючи передплату на пресу: боїться, щоб вчителі не полюбили „Націю і державу".

Першим заступником нового голови РДА став О. Ворона, який „школу порядності, патріотизму, професійності" пройшов, очевидно, працюючи інструктором організаційного відділу райкому КПРС-КПУ.

Заступником голови залишився М. Островерхий, недавній керівник координаційної ради політичних партій, що підтримували Януковича. У кучмівській РДА вчився бути „порядним, патріотичним, професійним" і заступник теперішнього голови Є. Бондюк.

Ще вчора всі оці завзяті кучмісти нещадно нищили культуру й економіку району, проводили політику русифікації. Результати їхньої злочинної діяльності – на кожному кроці. Зникли цегельня та гібридний заводи, плодорозсадник. Знищено тваринницькі ферми, клуби, дитячі садки.

Маслозавод перетворено на молокоприймальний пункт. Демонтується проданий за борги цукровий завод. Птахокомбінат перейшов у власність російських бізнесменів, і район не має від нього прибутку.

У районі вкрай занедбані освіта, культура, медицина. Вчителі й діти в школах розмовляють російською мовою. Припинило свою діяльність товариство імені Г. Ващенка. Немає не те що музею, навіть куточка, присвяченого репресованим українцям, героям УПА. Зате в школі №2 досі працює музей енкаведиста Макаренка, який виховував малолітніх злочинців.

Людям, що слухають долинське радіо, давно вже остогидла вся ота російська попса. На дискотеках триває системне, цілеспрямоване, злочинне „оболванювання" української молоді.

На могилах наших предків влада поставила пам'ятник кату Леніну. Молодь танцює на майданчику в парку, закладеному на кістках невинних жертв комунорежиму. В назвах вулиць і досі зберігаються імена працівників НКВС-КДБ, партноменклатурників КПРС-КПУ, радянських воєначальників-злочинців...

Під час виборів кандидат у Президенти Віктор Ющенко хотів подарувати нашим школам комп'ютери, але директорам заборонили їх брати під загрозою звільнення з роботи. Так і залишаються школи некомп'ютеризованими.

Не відповідає потребам мешканців району і робота медичних та аптечних закладів.

Усі ці питання я підняв у відкритому листі на ім'я новопризначеного голови Долинської РДА В. Крюкова. Але газетка „Долинські новини" мого листа, звісно, не надрукувала. Словом, все у нас залишилось таким же, як було за Кучми-Януковича. І напрошується гірке запитання: заради чого ми так тяжко боролися в дні Помаранчевої революції, наражаючись на небезпеку, мали клопоти вдома і на роботі, ризикували здоров'ям і робочими місцями?

Часом можна почути „пояснення" цього феномену: не можна, мовляв, домогтися всього зразу, та й демократія не дозволяє переслідувати політичних опонентів... Це підла брехня людей, які, прийшовши до влади завдяки самовідданій боротьбі українського народу, плюють тепер на цей народ.

Хочеться гукнути на весь світ: „Українці, прокиньтеся, досить спати! Україна в небезпеці!"

Пропоную, щоб Головний провід Конгресу Українських Націоналістів виробив програму рішучих дій задля порятунку Батьківщини.

Кілька слів про себе. Народився 1936 року. За фахом – електромеханік промислового флоту одеського об'єднання „Антарктика".

В дитинстві (це сталося на вузловій станції в Башкортостані) довелося мені бачити ешелони з українцями, яких окупаційна влада вивозила в Сибір, на Далекий Схід. Досі перед очима оті знедолені жінки, діти, люди похилого віку, енкаведисти з автоматами, вагони, обкручені колючим дротом... Відтоді я – бандерівець! Вдячний долі, яка подарувала мені зустрічі з Юрком Шухевичем, Анатолієм Лупиносом, Славою Стецько...

За одним жалкую: не маю вже здоров'я, щоб фізично боротися з ворогами України. Та я вірю: наш народ переможе!

Слава Україні!

Віталій ЛИСЕЦЬКИЙ,
м. Долинська,
Кіровоградська обл.

УПИРІ

ЇХНІМИ РУКАМИ ЧИНИЛИСЯ ЗЛОЧИНИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ В ПОВОЄННІ ЧАСИ

Найбільш жорстоким і підступним способом боротьби московсько-більшовицького режиму з революційною ОУН-УПА було створення і використання так званих „спеціальних груп", які під виглядом бандерівців здійснювали криваві злочини проти мирного населення, а більшовицька пропаганда приписувала їх борцям за волю України. До складу спецгруп входили колишні більшовицькі партизани та співробітники НКВС-КДБ. Спецгрупи існували практично в кожному районі Західної України.

Наслідками злочинної діяльності цих груп були не лише численні провокації проти вояків УПА та підпілля ОУН, але й звірячі вбивства тисяч мирних громадян, підготовка масових депортацій населення Західної України (більше 200 тисяч) до Сибіру.

Нижче подається витяг з листа Наркома внутрішніх справ УССР до Наркома ВС СРСР Л. Берії, в якому наведено відомості про кількість та чисельний склад спецгруп на середину 1945 р. *(За монографією І. Біласа „Репресивно-каральна система в Україні", видавництво „Либідь" - „Військо України", Київ, 1994 р., книга 2.)*

Цілком таємно

Наркому внутрішніх справ СРСР Л. Берії

26.07.1945 р. № 8/156451

Повідомлення про організацію та результати роботи спеціальних груп для боротьби з оунівським бандитизмом західних областях України

Станом на 20 червня 1945 р. всього в західних областях України діє 156 спецгруп із загальною кількістю учасників 1783 особи.

Назва області	Кількість спецгруп	У них загальна кількість осіб	Примітки
Чернівецька	25	106	станом на 20/04-45
Львівська	26	219	- „ - 20/06-45
Станіславська	11	70	- „ - 20/05-45
Дрогобицька	10	52	- „ - 20/06-45
Тернопільська	2	34	- „ - 15/06-45
Рівненська	49	905	- „ - 20/04-45
Волинська	33	397	- „ - 20/06-45
Усього	156	1783+1 гр. чис. 25 осіб	

БАНДИТАМ - НЮРНБЕРГ!

Дуже обурила надрукована в вашій газеті інформація про проект позбавлення пільг тих учасників війни, які воювали у „Смерш", НКВС та інших формуваннях і вчинили злочини проти українського народу! Такого немає в жодному карному кодексі світу, щоб вбивцю карали лише „позбавленням пільг"! Кров вбитих волає до нового Нюрнберзького процесу за скоєння неймовірних злочинів проти людства.

Репресивно-каральна машина працювала на повну силу: терор проти українського населення став однією з головних засад її існування. Для прикладу можна навести події від 17 листопада 1944 р. В той день оперативна група прибула в село Красієво Коропецького р-ну Тернопільської області. У селі без суду та звинувачення було застрелено 6 людей і спалено 117 селянських господарств. Окрім того, відбулося масове пограбування населення. В той же день у сусідньому селі Задорові було спалено 5 хат та застрелено одного мешканця. В оперативних звітах підкреслювалося, що значна кількість членів опергрупи була в нетверезому стані, а також і те, що не було жодних даних, що загиблі та пограбовані належали до бандерівців. Навпаки, серед них були й члени сімей тих, хто служив у Червоній армії.

Навіть після смерті повстанці не знаходили упокою. Знущання над вбитими було звичайним у практиці злочинців. Вбитих українців роздягали, давали в руки зброю і так фотографували. Або, у якості покарання, забороняли ховати загиблих. Приміром, тіло Петра Т. (Томича), який потрапив у полон 4 грудня 1948 р., після його смерті в Яблунівському МДБ, витягли на вулицю і кинули в траву край дороги. Тіло загиблого повстанця „Святослава" було заміноване. Коли його почали вкладати в труну, стався вибух, який убив жінку 70 років та двох дітей. Не мали пощади ні жінки, ні діти, ні хворі, ні поранені. У січні 1946 р. в селі Іспасі були вбиті хворі повстанці, а разом з ними три санітарки.

Страшна була й доля полонених. Окрім злочинців у формі, було створено цілу мережу загонів фальшивої УПА, завданням яких була дискредитація визвольного руху в очах місцевого населення. Члени цих спецгруп масово катували мирне населення, а потім всі злочини переписувалися на УПА. На початку 1945 р. на Західній Україні діяло більше 150 таких спецгруп НКВС загальною кількістю 1783 особи. Також діяло 359 резидентів, 1473 агенти і 13085 таємних інформаторів. Наведемо дані про діяльність такої групи всього за два дні: 22 липня 1948 р. з села Підвисоцьке Козинського р-ну Рівненської області фальшива УПА, яку очолював агент МДБ на псевдо „Крилатий", забрала до лісу мешканця села К., котрого катували так, що після звільнення він місяць провів у лікарні зі струсом мозку та омертвінням м'яких частин тіла. Вже наступного дня тією ж групою з того ж села було забрано у ліс селянку Р., яку після катування та знущань згвалтували всі члени групи. А діяли (катували, гвалтували, вбивали) такі спецгрупи на території України упродовж кількох років!

Навіть сучасні дослідники не можуть назвати справжню цифру загиблих та закатованих, в яку вилилося Україні її „звільнення" від усього українського. Окрім сотень тисяч загиблих, маємо сотні тисяч членів сімей, яких було репресовано та виселено з України (багато з них знайшли свою смерть на чужині). Внаслідок діяльності „Смерш" та заградзагонів було розстріляно, в більшості випадків за вигаданими „злочинами", майже мільйон воїнів Червоної армії (серед яких величезний відсоток українців). Маємо сотні тисяч загиблих українців, що побували на окупованій території, яких після „визволення" цинічно звали „трофейними" та гнали на невідворотну загибель неозброєними або „озброєними" лише лопатками чи гвинтівкою - однією на десятьох. Маємо країну, населену манкуртами, для яких самі імена Великих Героїв України стали синонімами образливої лайки. Маємо написану лютими ворогами історію, маємо пам'ятники Леніну та Ленінські райони. Маємо Схід України, перетворений на концтабір. Багато чого маємо... Не маємо тільки поваги до загиблих героїв, не маємо тільки України в кожному серці.

Тому хочеться в черговий раз звернутися до Уряду народної довіри - а коли ж ми нарешті розглянемо „по кожній окремій справі" діяльність не героїв-патріотів України (їм можна лише поставити пам'ятники та вклонитися в ноги!), а злочини „ветеранів"-катів?!

Костянтин НІКІТЕНКО,
член КУН, м. Донецьк

СТАЛІН І ГІТЛЕР СПІВРОБІТНИЧАЛИ В БОРОТЬБІ З УКРАЇНОЮ

Нас знову нахабно переконують в тому, що сталінські полчища „виборювали" свободу України, її сьогоднішню незалежність. Та неспростовні історичні факти свідчать про протилежне: винищивши мільйони українців голодоморами та репресіями, Сталін продовжував ту ж політику і під час війни з Гітлером - хижаки співробітничали там, де їхні інтереси збігалися.

Як відомо, прийшовши на нашу землю після вигнаних москалів, нацисти проводили політику терору проти українського народу, в першу чергу, проти бандерівців. У 1942 р. представники НКВС двічі зустрічалися зі своїми товаришами – співробітниками гестапо в окупованій Польщі, зокрема в Закопаному. На зустрічах обговорювалися й узгоджувалися питання поборювання національного визвольного руху. Наслідки тієї співпраці українці відчули на собі дуже скоро і неодноразово. Кому не відома класична провокація: червоні бандити, що присвоїли собі найменням „партизани", вбивають німця і залишають труп біля якогось хутора чи села. Негайно з'являються німці і влаштовують криваву розправу у „підозрюваному" населеному пункті, навіть не спробувавши попередньо з'ясувати, хто ж насправді вбив їхнього вояка. Знаючи німецьку сумлінність, педантичність, їх вдумливий підхід до життя, важко приписати їм таке нехлюйське ставлення до з'ясування обставин загибелі свого земляка. Висновок один: сталінсько-гітлерівські кати за попередньою домовленістю приносили в жертву чергового німця, щоб мати „підстави" для посилення терору проти українців.

Історія знає багато випадків, коли в Африці, Америці і навіть Європі на зміну одному колонізатору приходив інший (французи змінювали англійців, іспанців – англійці і т.п.). Часом бувало, що новий поневолювач був у дечому „ліпшим" за свого попередника. А проте історії невідомі прецеденти, коли якась країна, здобувши незалежність, відзначала б день зміни окупантів як національне свято!

На наших очах народи Прибалтики та Грузії відмовилися від участі в „святкових" грищах в компанії з правонаступниками Леніна-Сталіна. Україні ж знову нав'язали цю ганьбу. Хоч ота „перемога" для нашого народу обернулася всього лиш зміною німецького терору московсько-більшовицьким, ми знову змушені були з огидою зранку до вечора слухати безглузді теревені, остогидлі ще з більшовицьких часів „Землянки" та „Катюші", присвячені події під кодовими назвами „день перемоги у великій вітчизняній війні" та „победа русского народа", що в обох випадках не відповідає правді, бо перемогу над німецьким мілітаризмом здобули державиальянти і поневолені народи. Був час, коли з Німеччиною боролася усамітнена Англія, а Росія всебічно помагала Гітлеру.

Українська Повстанська Армія зв'язувала великі військові сили загарбника. Тільки в одній з акцій проти УПА німці задіяли 30-тисячну армію та війська союзників. До того ж збройну боротьбу з нацизмом ОУН-УПА почала ще тоді, коли Червона армія „успішно" бігла до Волги! Не малу роль зіграли наші повстанці в нейтралізації військ союзників Німеччини – Італії, Югославії, Румунії, Словаччини, Угорщини, які перебували на території України.

Та незважаючи на гігантський внесок нашого народу в перемогу над нацизмом, Україна по закінченні війни знову стала областю московської імперії під облудною назвою „УРСР", якій не дісталося навіть того, що дала Москва Польщі, Чехословаччині та іншим своїм сателітам. Нічого не означає той факт, що УРСР стала однією із засновників ООН і навіть мала „міністерство закордонних справ" – звичайнісінький підрозділ МЗС Росії для спеціальних завдань. Попри всю оту мішуру „державних атрибутів" УРСР не мала аніякісінького державного суверенітету, не була суб'єктом міжнародного права.

Отож, українцям аж ніяк не личить святкувати „победу русского народа" та дякувати йому за свою незалежність.

Степан СЕМЕНЮК

ТВОРЧІСТЬ ЧЛЕНІВ КУН

ШЛЯХ З ПУСТЕЛІ

Пророк ізраїльського народу Мойсей не даремно став героєм однойменної поеми Івана Франка: великий Каменяр передбачав, що й нашому народові доведеться десятиліттями вибиратися зі страхітливої пустелі рабства.

Книга члена КУН Петра Грицая „Шлях до зірок (з армійських щоденників)", яка нещодавно вийшла у Ніжині у видавництві „Наука-сервіс", сприймається як сумна і щира сповідь одного із активних учасників страдницького походу нації, що прагне вирватися із мороку і смороду неволі.

„Шлях до зірок (з армійських щоденників)" - це спогади офіцера-українця про роки служби в армії, починаючи з призову в 1974 році і до звільнення із Збройних сил України у 1995 р. У книзі зокрема розповідається про одне з негативних явищ радянської армії - "дідівщину", про роки навчання у військовому училищі, службу в різних гарнізонах. Приведені записи із щоденників дають змогу побачити поступовий ріст національної свідомості автора, що привело офіцера радянської армії у 1989 році до Товариства української мови імені Т. Шевченка, а також до участі в створенні ніжинської міської організації Спілки офіцерів України. Висвітлюється діяльність патріотично налаштованих офіцерів та прапорщиків у той складний період розбудови Збройних сил України.

Про все побачене, почуте, пережите Петро Грицай розповідає просто, переконливо, хвилююче.

„Я не можу пристосуватись до невільницького життя там, де в тобі принижують людину і розвивають недостойні для людини риси. Крадіжка, грубість, підлабузництво тут само собою". Такою була імперська армія, таким було все імперське суспільство - безбожне, нелюдське, бездуховне. Це проти нього повставав геніальний Тарас Шевченко:

Немає гірше, як в неволі
Про волю згадувать. А я
Про тебе, воленька моя,
Оце нагадую.

Слова ці стали епіграфом до книги Грицая.

Під попелом спалених мрій українського народу ніколи не згасали іскри вогню великого, що його так довго розпалювали герої ОУН-УПА. 13 травня 1977 року Петро Грицай робить знаменний запис у щоденнику: „Мені під великим секретом розповідали, що раніше в нашому училищі був випадок, коли судили курсанта з Західної України. Той ніби спробував розгорнути підпільну націоналістичну діяльність. На суді він заявив, що збирався стати офіцером, щоб продовжити свою боротьбу в армійському середовищі. Інша його заява, кажуть, примусила зіщулитись багатьох офіцерів, бо сказав, що кожен офіцер-українець, присутній тут, в душі націоналіст і колись обов'язково приєднається до них".

Українські революціонери, за винятком націоналістів з-під стягу Бандери, нагадують сірі дрова: часом, за дуже сприятливих умов, вони навіть спалахують, але тільки на деякий час, і той спалах виявляється неефективним. Надто багато в наших діячах шкідливої в революційний час „вологи", яку чомусь називають „демократією", але яка з народовладдям не має нічогісінько спільного.

„Керівництво незалежної України – люди вчорашнього дня. Вони бояться рішучих дій, кардинальних змін. Одні балачки на фоні падіння в прірву. Боюсь, що більш прогресивним їх послідовникам дістануться одні руїни", - писав Петро Грицай у грудні 1991 року, задокументовуючи фатальну помилку тодішніх „демократів", яким здавалося, що Кравчук проявляє „нерішучість", тоді як цей переконаний і послідовний агент Москви насправді дуже рішуче і свідомо розвалював економіку, нищив культуру, підривав обороноздатність держави, аби навіки залишити її в колоніальній залежності від Росії.

Петро Грицай багато зробив для відродження справді української армії як один із творців Спілки офіцерів України. Якось група його ніжинських соратників побувала в Міністерстві оборони. З цього приводу читаємо: „Були у генерала Муляви (Соціально-психологічна служба). Там нас вразила атмосфера доброзичливості та обов'язкове звертання „пан". Йшлося про те, що коли гоніння проти творців української армії триватимуть, то стане питання про доцільність перебування командира на посаді. Але які ще докази нелояльності Шаповалова до української держави потрібні, чи не досить тих, котрі були оприлюднені СОУ Ніжинського гарнізону за нашими підписами? Здається, добрі наміри та побажання частини патріотично налаштованих верхів розбиваються об байдужість або навіть ворожість імперського прошарку. Потрібно будь-що вистояти!"

11 січня 1995 року Петро Грицай взяв участь в установчій конференції Конгресу Українських Націоналістів у Чернігові, розмовляв з легендарною Славою Стецько: „Я розповів пані Славі свій сон, де вона в Ніжині у ставку ловила рибу, а я підказував, де закидати. Вона пожартувала, що так вона ловить людські душі".

Колись Ісус Христос приклика до себе рибалку Петра, якому пізніше судилося запалювати душі людські словом Божим. Така ж місія випала на долю славної родоначальниці Конгресу Українських Націоналістів. Хай, на щастя отчого краю, збувається віщий сон Петра Грицая!

Василь ЗАЄЦЬ

На світлині: рядовий Петро Грицай.

ПОЗИЦІЯ

ОБ'ЄДНУЙМОСЯ!

Шановні побратими! Ми перемогли в світі духовному, бо, справді, ідея націоналізму вічна, як нація. Але до повної перемоги нам ще далеко, оскільки в Україні є багато таких, які не хочуть бачити нашу державу вільною та незалежною. Вони розглядають Україну як сировинний додаток Росії і Заходу. Економічно розвинута і сильна Україна їм не потрібна.

Горя й нещастя зазнав наш народ: голодомори, геноцид, війни, ГУЛАГи - це тяжкий і тернистий шлях нашого народу до волі. Про це забувати ніколи не слід. Світла і вічна пам'ять кращим синам і дочкам нашого народу, які боролись і підіймали нас на боротьбу за незалежність.

Не треба мовчати й за кравчуківсько-кучмівський геноцид, за розграбовану країну, за те, що нас із 52 мільйонів залишилося 47,5, за смертність і злидні нашого народу, за розорене село, за розкрадені армію та флот. За те, що розігнано наших братів і сестер по всьому світу в пошуках кращої долі. Всіх причетних до цих злодіянь треба притягнути до відповідальності.

„Націоналісти", відчуймо плече один одного і виступімо єдиним фронтом проти тих, хто не хоче добра нашій неньці Україні, хто не хоче бачити українців заможними й щасливими.

Незабаром вибори. Наш народ вже не вірить словоблуддю, особливо після Помаранчевої революції, бо ще багато тих, хто, прикриваючись її гаслами, творить чорні справи. Тож давайте ділом доведемо, що зі злом можна боротись і перемагати, і коли люди побачать, що, вступивши до лав Конгресу Українських Націоналістів, вони будуть захищені і впевнені у завтрашньому дні, це вже буде та сила, яку нікому не здолати.

Треба, щоб кожен осередок партії КУН на своїй території активно проводив роботу щодо залучення до лав партії громадян, які стоять на націоналістичних позиціях, які шанують нашу мову, історію і культуру. Треба активно реагувати на всі негативні вчинки місцевої влади, на всі їхні незаконні дії, треба допомагати людям відстоювати їхні конституційні права і свободи.

Тільки тоді ми матимемо народну довіру та пошану до нашої партії.

***

Ой, щось крутять
Пани кляті -
Хочуть одурити,
Щоб усю нашу громаду
У дурні пошити.
Людям вони в очі лестять,
А роблять чорну справу:
Обкрадають наших діток
І нашу державу.
Але люди вже прозріли,
Їх не роз'єднати,
І усім христопродавцям
Опір можуть дати,
Всіх хапуг і крадіїв
Посадить за грати,
А нечесних та брехливих
В шию треба гнати.
Так що, пани, начувайтесь,
Люди вже не тії -
І за себе постояти
Вони добре вміють.

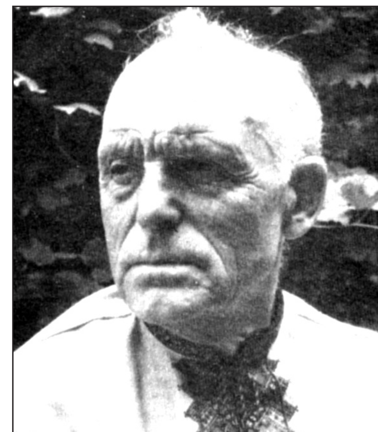
Григорій ДАРМОСТУК, член КУН

ЗА ПРИКЛАД ВІЗЬМИ ГЕРОЯ

КОСОВСЬКІ - БОРЦІ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

28 липня у Фастові відбулося вшанування пам'яті видатного українського поета Володимира Косовського (народився 28 липня 1923 р., помер 2000 р.) та урочисті заходи з нагоди 80-річчя сестри й соратниці поета, члена КУН Ольги Косовської-Михайличенко.

Родина Косовських відома не лише на Київщині, а й в усій Україні. Володимир і Ольга Косовські були членами ОУН на Фастівщині. Виготовляли та поширювали листівки, в яких ішлося про злочини більшовицького режиму, співали антирадянських пісень.

1943 року був заарештований Володимир, 1944 – його сестра Ольга, яка тоді була студенткою Київського суднобудівного технікуму. 25 років каторжних робіт з довічним поселенням у проморожений Воркуті – такий строк отримали 20-річний Володимир і 19-річна Ольга. Проте доля берегла для них краплинки радості. Такою краплинкою стала несподівана зустріч Ольги з братом Володимиром в таборі у Воркуті. Вони разом пройшли страждання сталінських таборів і по смерті Сталіна повернулися в рідні краї - на Фастівщину.

Володимир Іванович працював завідувачем фельдшерсько-акушерським пунктом у селі Веприк Фастівського району. Створив меморіальну кімнату-музей великого українського композитора Кирила Стеценка, який мешкав у Веприку, та посадив парк біля пам'ятника Стеценкові. Член Національної Спілки письменників України, В. Косовський видав збірки поезій „В терні колючому" та віршів для дітей „Я б сипав райські самоцвіти", книгу публіцистики „Як рвалися струни на кобзі". За сценарієм кінорежисера Григорія Давиденка створено повнометражний документальний фільм „Невільник - брат, невільниця – сестра", в основу якого покладено життєпис родини Косовських.

Ольга Косовська-Михайличенко – людина, яку знають і шанують земляки. Майстер народного мистецтва України, Ольга Іванівна тривалий час викладала мистецтво української вишивки в школі майстерності з вишивання у Фастові на Київщині, тож її науці завдяче чимало нинішніх вишивальниць. Вже понад 30 років Ольга Косовська мешкає разом зі своїм чоловіком Петром Михайличенком в селищі міського типу Борова Фастівського району. Незважаючи на вік, пані Ольга залишається активною учасницею політичного і громадського життя. Її можна було побачити на Співочому полі 4 липня минулого року, коли Віктор Ющенко дав згоду своєму народові балотуватися на посаду Президента України. Вона збирала підписи на підтримку Ющенка, поспіль усі три тури виборів була членом дільничної виборчої комісії №57 у 92-му виборчому окрузі. Стояла разом зі своїм народом на Майдані під час Помаранчевої революції. Нині працює у Союзі Українок, постійно зустрічається з молоддю, розповідаючи про участь своєї родини у боротьбі за незалежність України, про творчість Володимира Косовського.

Президент України Віктор Ющенко високо оцінив значний особистий внесок Ольги Іванівни Косовської у здобуття незалежності України, розбудову держави, відстоювання прав і свобод людини, а також її громадську і просвітницьку діяльність. Своїм Указом Президент України нагородив Ольгу Косовську Орденом Княгині Ольги.

28 липня у приміщенні Фастівського міського Палацу культури зібралися друзі, колеги, шанувальники родини Косовських. Присутні мали можливість оглянути виставку фотознімків із життя славетної родини, вишивані роботи Ольги Іванівни.

З вітальним словом виступили: заступник Фастівського міського голови Олександр Яровий; скульптор Анатолій Древецький – автор пам'ятника Володимирові Косовському; директор музею-садиби Кирила Стеценка Валентина Умрик; поетеса Світлана Жук; голова Фастівського осередку товариства „Просвіта" Віктор Коломієць; керівники партій та громадських організацій Фастівщини.

Тепло привітала ювілярку народний депутат України О. Бондаренко: „Ваше життя є для нас взірцем високого й жертовного служіння Україні. Такі люди, як Ви і Ваш брат, - уособлення України".

Анна БАГРЯНА, член КУН

нація і держава
16.08 – 29.08. 2005 р.

НАЦІОНАЛІЗМ – ЦЕ ШЛЯХ У МАЙБУТНЄ

Розвиток будь-якого народу, будь-якої нації має свої злети і падіння. Історія людства схожа на хвилю, яка то підіймає, то опускає, то знову підіймає "кораблі" – народності, етноси, нації. Така циклічність буття є обгрунтованим і доведеним фактом. Але лишається затуманеним механізм горіння і згасання націй. Власне, яка сила цементує націю в єдиний моноліт у періоди занепадів, криз, лихоліть? Яка сила надихає той моноліт на боротьбу, додає наснаги, збуджує історичну пам'ять, і, насамкінець, підносить оті "кораблі"-нації до вершин "хвиль"-розвитку і утримує їх там?

Ця сила - НАЦІОНАЛІЗМ! Більше того – лише націоналізм здатен підняти, відродити націю, забезпечити її стабільний розвиток і процвітання. Геть-усякі інші ідеології, політичні рухи, ідеї неспроможні того зробити, тому що є штучними, утопічними, історично невиправданими.

Націоналізм же є природним. Він існує стільки, скільки існує людство. Якась внутрішня енергія організовувала людей, побуджувала до об'єднання племен, до створення держав, породжувала любов до власної землі, давала поштовх до творення культури, духовних і моральних цінностей. Вчені лише на зламі XVIII-XIX сторіч намагатимуться пояснити механізм походження, розвитку, дії цієї одвічної сили, дадуть їй назву – націоналізм.

Чи якісь інші ідеології, рухи мають таку історію? Звісно, ні. Лише націоналізм органічно випливає з історії людства. Націоналізм є виправданий часом, він показав свою дієвість, незамінність. Саме він сформував нації, саме за його допомогою нації витворили держави.

Без націоналізму, без національної свідомості суспільство всебічно загниватиме. Націоналізм подібний до імунної системи людини. Так само, як людина за допомогою імунітету протистоїть хворобам, так і нація за допомогою націоналізму протистоїть внутрішнім і зовнішнім загрозам, забезпечуючи повноцінний розвиток національного організму. Нації, серед широкого загалу яких не панує націоналізм, є хворими. Такі нації зносить історична хвиля. Як наслідок – глибокий занепад, іноді – смерть. Єдиний вихід з кризової ситуації – відродження націоналізму і подальший його гарт.

Подивіться на світову історію - це ж суцільний прояв націоналізму. Війни за незалежність, перевороти, революції - усе, що йшло на користь націй, – усе просякнуто націоналізмом. Будь-яке відродження націй виходило з націоналістичних ідей, котрі сприймалися більшістю. Будь-який занепад спричинявся відсутністю або нестачею націоналізму.

"Головна причина нещасть нашої Нації — брак націоналізму серед ширшого загалу її". Ці слова М. Міхновського влучно характеризують не лише його, але й нашу добу. Українська Нація сьогодні важко хвора. Але найгірше те, що не видно покращання. Націоналізм у затінку. Між свідомістю українців і націоналізмом стоїть бар'єр, вибудуваний пропагандою комуністичних покидьків ще в радянські часи. Власне, цей бар'єр будують новітні антиукраїнські сили – передвиборча президентська кампанія 2004 року була наповнена гаслами типу "Ні – націоналізму", "Молодь проти націоналізму" тощо. Сьогодні саме поширення націоналізму серед людей здатне відродити нашу величну, священну Націю. Потрібна широкомасштабна пропаганда націоналізму; маємо загартувати націю націоналізмом. У впровадженні цього слід вдаватися до якнайактивніших дій, до будь-яких методів – розклеювання листівок, обписування стін і парканів націоналістичними гаслами, проведення мітингів, демонстрацій, гучних акцій. Ми, націоналісти, маємо змінити психіку людей, менталітет Нації. Точніше, не змінити, а відродити той войовничий, завойовницький, будуючий націоналістичний характер, котрий був притаманний Українській Нації в минулому. Викорінити комуністичне, проросійське мислення – наш обов'язок. З людиною нового гатунку – у нове життя. Слід усвідомити, що лише націоналізм як вікова світоглядно-ідеологічна внутрішня сила може збудити націю, повести її до вершини розвитку. Націоналізм є тим вітрилом, котре веде "кораблі"-нації на вершини хвиль. Вітрило "корабля" Української на спущене. Наша мета – напнути вітрило, скерувати корабель у правильному напрямку.

Відродження нації залежить від того, як швидко націоналізм знову запанує в думках і справах. Тому кожна нація й має різні розміри тих історичних хвиль, бо у різний час ними сприймаються націоналістичні ідеї – якою нацією раніше, якою – пізніше. Чим швидше націоналізм запановує серед людей, тим менші збитки несе нація. Кожна людина є відповідальною перед своєю нацією. Байдуже ставлення до неї – важкий гріх проти минулих і майбутніх поколінь. Натомість сприйняття національної ідеї і посвякдення служіння їй – героїчний обов'язок кожного. Трагедія України й Української Нації має турбувати кожного свідомого українця. І цей свідомий українець має стати націоналістом, щоби діяти. Націоналісти сьогодні мають стати новітніми місіонерами, котрі проповідуватимуть націоналістичні ідеї, рятуючи Українську Націю.

Націоналізм легко сприймається людьми, тому що є природним, таким, що витікає з віків у сьогодення і стрімко прямує у майбутнє – до нащадків. Він є внутрішнім, емоційним, тобто існує на рівні почуттів, котрі не вивчають по книжках, не вигадують – їх здобувають у спадок, гартують тощо. Націоналізм панує в кожному. Але в багатьох людей він не виражений, існує на підсвідомому рівні. Потрібна наша копітка праця, щоб зробити націоналізм основою свідомості нації.

Націоналізм же є духовним носієм матеріального – життя, процвітання, розвитку нації. Відкидати його – прирікати націю на смерть. Сприймати й поширювати – шлях до розквіту і розвитку.

Не патріотизм, а саме націоналізм необхідний сьогодні знесиленій Українській Нації. Бо патріотизм – це пасив, думка. Націоналізм – актив, дія. У кризові моменти для нації патріотизм є агонією. Усі бідкаються, зізнаються у любові до України, плачуть від горя... На цьому все й закінчується. Націоналізм же пропонує не пасивну любов, а активну дію, котра в свою чергу підкріплена невичерпною любов'ю до всього свого, рідного. Дію, котра спрямована на вивід з кризи, всебічний розвиток нації, процвітання держави тощо.

Отже, ми, націоналісти, розуміємо, що лише націоналізм є тією силою, котра зрушує закостенілі нації, розворушує їх, збуджує, веде до ліпшого майбутнього, лишилося прищепити це розуміння нашій Українській Нації і все піде своїм історично-природним шляхом. Шляхом розквіту, піднесення, розвитку, постійного удосконалення. Життя заради нації! – ось гасло націоналізму. Не ялова любов, а корисна дія! – ось принцип націоналізму. Щастя нації – мета націоналізму. Йдімо до цієї мети всупереч усьому й всім, завдяки минулому і заради майбутнього. Уперед!

Остап БОРЕЦЬ,
Вінниця - Львів

На світлині М. Петріва: група членів молодіжної референтури КУН на вершині Говерли

КОНГРЕС ВІТАЄ!

Видання Косівської районної організації Конгресу Українських Націоналістів - газету „Криця", яка відзначає десятиріччя з дня виходу свого першого числа.

Увесь цей час газета невтомно пропагувала літопис жертовних національно-визвольних змагань кількох поколінь українців, надихала сучасників на боротьбу за нашу українську загальнонародну справу. „Криця" на чолі з її редактором Ігорем Мартинюком послідовно бореться за відродження нації, за її консолідацію задля розбудови Української Держави, надання всім її інституціям українського змісту.

Дорогі побратими! Члени редакційного колективу, дописувачі і читачі „Криці"! Щиро і сердечно вітаючи Вас з ювілеєм, дякуємо за відданість українській ідеї, зичимо крицевого здоров'я і духу, подальших успіхів у боротьбі за волю і долю українців, за утвердження і процвітання Української Самостійної Соборної Держави.

КОНГРЕС ВІТАЄ!

Катерину Георгіївну Житнікову

- секретаря Ленінської районної організації Конгресу Українських Націоналістів міста Севастополя, автора книги "Остарбайтери" з 80-літнім ювілеєм.

З роси й води вам, дорога Катерино Георгіївно!

КОНГРЕС ВІТАЄ!

Михайла Вовка

- заступника голови Конгресу Українських Націоналістів, голову Буської районної державної адміністрації, депутата Львівської обласної ради з його першим 50-літтям.

Бажаємо другу Михайлу наснаги, життєвих сил, міцного здоров'я і наступних 50 років провести у Верховній Раді України.

КОНГРЕС У ДІЇ

ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ Й СКОРБОТИ НА БУКОВИНІ

На Буковині вже стало традицією відмічати день пам'яті та скорботи біля пам'ятного хреста „Борцям за волю України". Тут була відправлена панахида за загиблими під час репресій, депортованими та тими, хто загинув на чужині.

Відкрив захід голова Кіцманської міськради Б. Мельниченко. Виступили також голова Кіцманської райдержадміністрації М. Подільчук, почесний голова Кіцманського товариства політв'язнів і репресованих Кіцманського братства ОУН-УПА Р. Татарин, члени Кіцманської РО КУН.

З Буковини було депортовано понад 200 тисяч населення. А скільки люду було розстріляно? На початку війни, відступаючи з Західної України, більшовики по-звірячому закатували всіх ув'язнених у тюрмах. Злочини комуністів були жахливими, згодом з'ясувалося, що існує безліч поховань, в яких більшовики закопували свої жертви.

Ми не маємо права забувати ті події та тих українців, які стали жертвами більшовицького режиму, тих депортованих, які працювали на будівництвах, у шахтах, рудниках, фабриках, лісоповалах Сибіру та Півночі - гинули від непосильної праці, знущань, голоду та холоду на чужині. А тих, хто хоч словом не підчинився наказу „визволителів", було розстріляно - без суду та слідства, - наголошували виступаючі у своїх промовах.

Між промовами виступаючих фольклорний ансамбль Кіцманського будинку культури виконував патріотичні пісні.

Наталка БІЛОВА, голова
Кіцманського РО КУН

НАЦІОНАЛІСТИ В КРИМУ – ДІЄВА СИЛА

Відбулась звітно-виборча конференція Кримської організації КУН. В її роботі взяли участь делегати з 21 районної організації. Членство націоналістів півострова за останні два роки виросло майже у п'ять разів, його робота находить відгук і сприяння не тільки серед місцевих українців, але й серед широкого загалу кримських татар. Конференція дала позитивну оцінку роботі попереднього проводу. Обрано новий керівний орган. Головою кримських кунівців обрано Василя Овчарука, а головою секретаріату – Ігоря Котара з Євпаторії. Новими заступниками голови стали: Любомир Максимець з Красногвардійська та Олександр Єрошенко з Феодосії.

Конгрес-інформ

ОГЛЯД ЛИСТІВ

„Äîðîãà ðåäàêö³º!..”

Педагог, начальник районного штабу В. Ющенка (смт. Саврань Одеської області) **Павло Зброжко** надіслав нам серію вирізок його публікацій, вміщених під час президентських виборів у різних виданнях. В пронизаних подихом великої доби рядках стільки піднесення, щирого захоплення народним улюбленцем, непохитної віри в те, що його перемога стане для знедоленої України довгожданим порятунком. Понад півроку минуло, як в Україні порядкує нова влада, та якихось її суттєвих здобутків не видно.

„Коли в Україну прибувають так звані „нелегали" – пакистанці чи афганці, - їх відправляють назад, на батьківщину. А як приїздять росіяни? За якими перепустками? Це нікого не цікавить.

Російські військові пенсіонери заселили увесь південь України – не хочуть жити в себе на батьківщині, на землях своїх батьків. Ще й беруть радянські та російські прапори й мітингують з гаслами: „Даешь Россию! Даешь Советский Союз!", - констатує П. Зброжко.

У будь-якій порядній державі відповідно до закону антидержавні дії суворо караються. Всяка влада, що поважає себе, обмежує в діях своїх ворогів. На превеликий жаль, цього не скажеш про Президента В. Ющенка та його команду. Не даремно обурюється **П. Пономаренко** з Луганська: "Вранці вмикаєш телевізор, а тебе „благословляє" московський піп! Отримуєш паспорт: ти – "турок", не козак! За німецьких окупантів в нашій області виходило дві україномовні газети, а зараз - не виходить жодна!"

З приводу того, що по телебаченню „на захист демократії" часто, довго і нудно розпатякує блазень Янукович, П. Пономаренко запитує: „Цікаво, хто благословив його півгодинний виступ? Чи не комсомольський клоун?" На думку дописувача, „нова" влада є такою лише на відсотків десять. Із 62 спеціалістів, рекомендованих політичними силами, що підтримували на виборах Ющенка, новий голова Луганської ОДА Данилов призначив на посади всього...двох! „А Ющенко ще починає плакати з приводу „відсутності кадрів"!

Віктор Балабай з Харкова звертається до Президента України: „Якби Ви були державником, то перш за все зібрали б розум нації, науковий потенціал України, та й порадились, як вилізти з ями, в якій ми знаходимось. Без сумніву, вони показали б дорогу, якою треба рухатись. Замість цього, Ви берете собі у радники громадянина Росії Нємцова! Та це ж троянський кінь. Хіба наші люди дурніші за нього? Більшість Ваших призначенців розмовляють державною мовою тільки перед мікрофоном, а харківський „губернатор" взагалі не хоче її знати.

Уже зараз видно, що петропорошенки разом з несторшуфричами спрямовують нас на хибний шлях. Згодом Ви будете танцювати під їхню дудочку, а Роман Зварич ці „танці" узаконить. Поки не пізно, протріть очі, Вікторе Андрійовичу! Не гасайте по світу, а наводьте порядок у себе вдома. Якщо Верховна Рада заважатиме плідно працювати, то Ви ж маєте право її розпустити. Постійно звертайтеся до народу за підтримкою. До речі, за період свого президентства Ви ще ні разу не виступили зі зверненням до свого народу. Невже Ви не маєте що сказати людям, які підняли Вас на таку вершину? Невже Ви так і залишитеся не лідером революційного народу, а сопливеньким „гуманістом"?"

Дописувач із Донецька, який, на жаль, не назвав свого імені, звертається до Прем'єр-міністра з роздумами з приводу нестачі палива, яка призводить до порушення паливно-енергетичного балансу країни. На думку автора листа, крім пошуків нових джерел тепла, необхідно економити паливо за рахунок впровадження енергозберігаючих технологій та обладнання, як це було зроблено в 30-х роках минулого століття на Штерівській ГРЕС. Закінчується лист оптимістично: „Поклади вугілля, що є в Донбасі, при передових технологіях його добування, могли б забезпечити наші електростанції дешевим паливом на значний період часу".

Лист, до речі, написаний російською мовою, що іще раз підтверджує: ні мовні, ні етнічні відмінності не спроможні роз'єднати справжніх синів і доньок України, які прагнуть спільними зусиллями, всупереч ворожим витівкам, прокласти шлях до справжньої волі і кращої долі свого народу.

Василь ЗАЄЦЬ

БУВАЛЬЩИНА

ЩОБ НЕ ЗАБУВАВ РІДНОЇ МОВИ

Якось Володимир на прізвище Чудак поїхав із села Ветли Любешівського району на Волині у Миколаївську область на роботу. Через рік молодий хлопець приїхав до батьків у відпустку. Напився добре самогону і пішов до клубу. Став матюкатися, лихословити, приставати до дівчат і затіяв бійку з хлопцями. Мусив працівник міліції відвезти його у Любешів. Через 5 днів Чудака завезли в Камінь-Каширський до народного судді Миколи Івановича Уса. Усу жалко стало хлопця. Запитав, звідки він. Володимир Чудак відповів: „Я із села Вйотли, Вйотли, Вйотли".

Ус йому визначив міру покарання: 5 діб арешту.

А Чудак прикинувся, що не зрозумів, і питає: „Сколько, я украинской не понімаю? Скажите мне па-руски".

- Пятнадцать суток, дурак, иди!

І повезли Чудака в Любешів, де він протягом 15 діб замітав вулиці і „пригадував" український мову.

Іван КАССАЛА, м. Камінь-Каширський, Волинь

ДЕ МАТЕРІ ШУКАТИ ПРАВДИ?

Шостого березня 2001 року дорогою на Одесу рухався мікроавтобус „Мерс-Бенц", пасажири якого їхали туди на ринок. За кермом був Віктор Рудик. На автобус було вчинено напад. Злочинці (головним з яких був Григорій Полюга) забрали у людей гроші та коштовності, водія ж убили.

Мати вбитого Ніна Арсентіївна Рудик негайно звернулася з відповідною заявою до правоохоронних органів, і вже другого дня після скоєння злочину прокуратура порушила кримінальну справу. Почалося слідство, але велося воно так, що відразу закралася підозра: слідчі не зацікавлені у встановленні обставин злочину і покаранні винних. З цього приводу Ніна Арсентіївна в листі до редакції пише: „Дома у Григорія Полюги обшук не провели, його дружину не допитали. Напередодні скоєння злочину вбивця з напарником мешкав у своїх родичів Глущуків. Глущуки, чоловік та дружина, які ще в день вбивства мого сина викинули в воду пістолет вбивці і спалили його одяг зі слідами крові мого сина, досі гуляють на волі. Той пістолет працівники міліції почали шукати аж у травні, пояснюючи таку „оперативність" тим, що раніше, мовляв, вода була холодна. Ні в Луня, ні в Глущуків не взяли розписки про невиїзд, тож дехто з них вже виїхав за кордон".

Сам Григорій Полюга теж втік у Польщу. Міжнародний його розшук було оголошено, але з тією ж „оперативністю", про що свідчить лист з прокуратури Рівненської області на ім'я народного депутата України Юрія Ширка, зі скаргою до якого зверталася мати вбитого. Національне центральне бюро Інтерполу інформувало Генеральну прокуратуру України про те, що польські правоохоронні органи затримали Полюгу, але не тому, що його розшукує прокуратура України, а за скоєння злочину на території Польщі. Така відповідь надійшла аж 11 грудня 2002 року, мало не через два роки після загибелі Віктора Рудика.

Про те, як українські правоохоронці „піклуються" про захист прав наших громадян, свідчить хоча б такий фрагмент з офіційної відповіді одного з працівників прокуратури Рівненської області на лист Ніни Рудик: „Щодо обрання запобіжного заходу Луньо В.В., Глущуку М. П., Глущук О. І. та Волосевич Т. М., а також оголошення розшуку Полюги Л. І. роз'ясною, що, згідно з Кримінально-процесуальним кодексом, обрати запобіжний захід можна лише щодо підозрюваних або обвинувачених. В той же час, відповідно до ч.2 ст. 52 Конституції України, обвинувачення не може будуватися на припущеннях, і, враховуючи, що в ході слідства будь-яких об'єктивних даних про причетність до вчиненого злочину вказаних осіб не здобуто, підстави для задоволення Ваших вимог відсутні".

Така „гуманність" щодо вбивці, його родичів та знайомих різко контрастує з методами роботи, які правоохоронці застосували до родичів убитого. Ніна Рудик пише: „За кілька днів до того, як сталася трагедія, в Березному на Рівненщині було вбито жінку. Тож у день загибелі Віктора мого чоловіка Леоніда Рудика і зятя Бориса Процюка викликали в карний розшук, де у них взяли відбитки пальців у зв'язку з березнівським убивством, хоч вони в той день перебували вдома. Наступного дня, коли тіло сина привезли додому, щоб поховати, приїхала машина і забрали нашу доньку і зятя в обласний карний розшук. Дорогою їх обшукали, хоч невідомо, що хотіли знайти. Потім їх повезли в Березне, де моїй доньці заявили: „Твій чоловік убив твого брата!". У мене вдома теж провели обшук, шукали зброю. Насправді ж, все оте блюзнірство було лише навмисним скаламучуванням води з метою вчинити психічну атаку на мою сім'ю".

Як підозрює мати вбитого, таку більш ніж дивну поведінку тих, хто проводив слідчо-оперативні заходи, можна пояснити тим, що до вбивства причетні родичі генерала Ерміна, який свого часу займав значну посаду в області.

Чи не тому, відповідаючи на запит народного депутата Юрія Ширка, прокурор Рівненської області запевняє: „Доводи Рудик Н. А. щодо причетності до скоєння злочину інших, названих нею осіб, ретельно перевірялися в ході слідства і свого підтвердження не знайшли".

Всі, до кого зверталася Ніна Арсентіївна, акуратно відповідали їй. Але, читаючи ті відповіді, мимоволі хапаєшся за голову: яка бездушність, яка казуїстика, яка бездарність!

Коли обласну адміністрацію очолив представник Майдану В. Червоній, Ніна Арсентіївна з надією звернулася до нього. Та марно сподівалася жінка, що за нової влади по-новому запрацює Генеральна прокуратура. Не сталося й цього. Відповіді з Генеральної прокуратури підписує заступник Піскуна В. Шокін, який, як і раніше, направляє всі скарги тим, на кого скаржаться.

Пощастило Ніні Арсентіївні зустрітися з представником міністра внутрішніх справ Віктора Луценка в Рівненській області Анатолієм Трофімчуком. Поскаржилася. У відповідь почула: "Я Вам, Ніно Арсентіївно, порадив би: не нагнітайте ситуацію!" Почувши таку „пораду", бідна жінка запитує: „Скажіть мені, будь ласка, на що мені тепер надіятись, що чекає на мене і мою сім'ю? Писала я вже і керівнику СБУ Турчинову, і самому Президенту Віктору Ющенку. Але відповіді не одержала."

Рівненська обласна організація КУН, куди Ніна Рудик звернулася за порадою, допомогла підготувати їй листи до Посла Республіки Польщі в Україні та Генерального прокурора. Це остання надія на те, що справедливість восторжествує, а зло буде покаране.

Василь ЗАЄЦЬ

Генеральному прокурору України п. Святославу Піскуну

Шановний пане Генеральний прокурор!

Мого сина Рудика Віктора Леонідовича 1970 р. н. було по-звірячому вбито 6.03.2001 року в його власному автомобілі під час пограбування водія і пасажирів на трасі Київ-Чоп неподалік міста Рівного. Вцілілі свідки тієї трагедії дали змогу слідчим відразу вийти на слід убивці, який на момент скоєння злочину перебував серед пасажирів, потім на трасі до нього приєднались інші співучасники, які очікували в засідці. Особою, яка безпосередньо скоїла вбивство, як свідчать матеріали кримінального розслідування, був Полюга Григорій Васильович, розшуки якого в Україні не дали жодних результатів і на якого було оголошено міжнародний розшук. 11 грудня 2002 року Полюгу Г.В. було затримано за скоєння злочину на території Польщі, де після проведення слідства і суду він відбуває покарання. Спроба слідчих Рівненської обласної прокуратури провести допит Полюги Г.В. в Польщі не дали жодних результатів, оскільки той відмовився давати свідчення щодо злочину, скоєного в Україні. Слідство в Україні призупинилося, на волі залишаються співучасники злочину. На мої звернення в прокуратуру Рівненської області отримано відповідь, що лише екстрадиція підозрюваного в Україну дозволить в максимально стислі терміни завершити розслідування.

Сина вже не повернути, але безкарність тих, хто планував цей злочин і був до нього причетний, - це індульгенція для скоєння подібного в майбутньому. Бандити повинні бути покарані!

Звертаюся до вас, пане Генеральний прокурор, і до ширшої громадськості через газету „Нація і держава" з однією лише метою - досягти порозуміння польської й української сторін в справі екстрадиції злочинця в Україну для торжества Справедливості і Закону.

Моя, здавалося б, приватна справа, публічно розголошена через пресу і позитивно вирішена за Вашої допомоги, яскраво свідчитиме про новий європейський рівень українського правосуддя.

З повагою до Вашої особи і вірою у Вашу допомогу.

Ніна РУДИК, м. Рівне

ФАЛЬСИФІКАТОРИ КАЖУТЬ "СПАСИБІ"

Доборолися. Довоювалися. Діждалися приходу до влади "помаранчевих". Спершу раділи: нарешті, здійснилося, тепер порядок буде. Радість змінилася подивом: час спливає, а ті, кому народний Президент пророкував місце за ґратами, і далі сидять у своїх керівних кріслах і сміються з нас, сіромах: ну що, за що боролися, на те і...

Голова Барвінківської РДА В.Ф. Ярмак до того, як увійшов у керівний кабінет, давав хвацькі обіцянки своїм прихильникам: ось тільки стану керівником, ми їм, клятим фальсифікаторам, покажемо!

Вже ось чотири місяці минуло, як керує. Непросто він пробирався у це крісло. Противників у нього було, напевне, навіть більше ніж прихильників. Навіть у лавах "помаранчевих". Тепер усі вони в одній команді. Опозиційній. Бо нашому розчаруванню немає меж. Коли зустрілися з В.Ф. Ярмаком, він прямо заявив, що „помаранчеві" його на коліна не поставлять, і тих, хто вчора займався фальсифікаціями, він не дасть "принижувати".

Ось тому і розкошують сьогодні головний лікар району О. Халеєв, який на період виборів повиписував з лікарні всіх хворих, а на їхнє місце прописував тих, хто гарантовано віддавав свій голос за Януковича; начальник відділу освіти М. Л. Беккер, який давав вказівки педагогам шкіл ходити вулицями і дурити голови літнім людям балачками про "гарного" зека Януковича, а також вивішувати на всіх стінах у класах портрети "тому що послідовного", вести "роз'яснювальну" роботу з батьками, що суворо заборонено законом; начальник відділу культури Г. С. Портас, яка тепер невідомо як опинилася у лавах партії "Батьківщина", а під час виборів лізла із шкіри геть, аби дати високий відсоток за провладного кандидата, організовувала агітаційні поїздки селами району, по розбитих клубах, які так і не змогла відремонтувати, але, правда, підняла рейтинг барвінківської культури в області на невидану висоту. В результаті працівники культури Ю. Троян, О. Молгачов, які входили до складу виборчої комісії при РБК, успішно провернули махінації при голосуванні на дому.

„Ми зробили це і спимо спокійно, - розповідає сьогодні при всіх голова комісії О. Молгачов, - бо нас ніхто не чіпає. Нас така влада влаштовує. А ви, правдолюбці, чого досягли своїми поданнями в прокуратуру? От бачите, новій владі ваші старання виявилися непотрібними. "Кинула" вас нова влада"...

Прикро слухати такі зізнання фальсифікаторів, які чимдалі дужче розправляють свої крила і розпускають язики. Про одне лише жаліють порушники закону: не змогли дати ще більший процент фальсифікацій. Мабуть, за більші порушення платили солідніше. А що платили - факт. Працівниця відділу освіти, голова товариства "Просвіта" Н. І. Пащенко особисто видавала кошти тим, хто був у комісіях "людьми від Януковича".

Заступник голови РДА В. Ю. Шоколо, він же - керівник районного осередку партії „НС„НУ", теж немало потерпав на виборах, коли „доблесні" міліціонери ледь не в шию виштовхували його із дільниць.

Ну а що творив редактор районної газети "Вісті Барвінківщини" О.Ф. Компанієць - тема окремого дослідження. Кримінального. Брехня, начинена злочинними нападками на В. Ющенка, Ю. Тимошенко та їхніх прихильників, свою чорну справу зробила: на виборах рейтинг Президента виявився мізерним. Старався Компанієць, як міг, обзивав "помаранчевих" нацистами, американськими агентами тощо. А районний керманич С. А. Ліманський, який особисто керував процесом фальсифікації, дав завдання своєму заступникові С. Г. Шапошниковій, яка неофіційно ще й штаб Януковича очолювала, завдання перечитувати всі статті, що друкувалися на сторінках газети. Тож і з'явилися брехливі статті про начебто економічний підйом району, про внесок у це особисто Януковича. Інший заступник голови РДА В. Шаповалов, який очолював "Партію регіонів", давав письмові вказівки редактору про випуск спецгазет, невідомо за які кошти.

До всього цього редактор ще й редакційну машину використовував як свою власну. Та працівники міліції, які й сьогодні хвацько виконують команди "згори", "не помітили" порушень, хоча районний суд відмінив їхню постанову про відмову у відкритті карної справи. Як заявив перевіряючий, одержано вказівку від перших осіб. Оце демократія!

- Редактор нас влаштовує, - заявив голова райради В.Г. Сніжко, який разом із злочинною владою "приспав" район настільки, що він опинився на останньому місці в обласному рейтингу. - Тільки сесія має вирішувати його долю, а не якісь там "помаранчеві".

Та наш запит до сесії щодо зміни редактора ліг під сукно. Отак Ярмак виконує свої обіцянки про те, що порядок наведе! Аякже! Раніше стара влада виконувала роль цензора, а тепер і нова „утиснути" ЗМІ не проти. Коли написав статтю у газету керівник районної організації КУН В. М. Баранов, де "посмів" критикнути нову владу, редактор її просто не пустив на шпальти, а поніс консультуватися до голови РДА. А на додаток до всього відкрито зневажає зав. відділом редакції, автора цих рядків, який "посмів стати на інший бік барикад": він просто... наклав вето на користування редакційним комп'ютером на момент відпустки працівника, заклеївши екран монітора. Оце принциповість! Якби таку та на виборах. А так - хвала фальсифікаторам, і ні слова про тих, хто валив і валить район.

І ще про кадрові призначення. "Помаранчеві" не раз висловлювали думку, що будувати нове, сплюндроване корупціонерами та нуворишами життя, повинні справжні патріоти, серед яких багато професіоналів із вищою освітою. Але... У керівника району своє бачення ситуації. Він оточив себе старою гвардією, яка чекає на реванш. Ось, приміром, начальник відділу внутрішньої політики В. М. Курілов. Колишній воєнком, який не міг двох слів докупи зв'язати, заробив собі солідну пенсію, тепер займається політикою, тоді як багато "помаранчевих" опинилися без засобів до існування. Та й з ким В. Ярмак радиться. А коли йому вказують на помилки, нервується, неадекватно реагує, цькує неугодних. Не вдячна справа бути пророком, але, здається, рейтинг влади в районі упав остаточно. Навіть ті 20%, які віддали свої голоси за В. Ющенка, тепер розчаровані. Не такого підходу до справи вони чекали від нового керівника РДА, у якого, будемо відверті, не така й добра слава була в районі й раніше, коли він тут керівником господарства працював у різних галузях. Ми, наївні, гадали, що час змінив Ярмака. На жаль, ні. Його діяльність влаштовує тільки вчорашніх (та й сьогоднішніх) ворогів демократії. Про що вони відкрито говорять. Тож, „януковичі", як і рік тому, на коні. Прикро... Доборолися. Довоювалися...

Юрій СИТНИК, голова МО КУН, м. Барвінкове, Харківська обл.

РОЗДІЛЯЙ І ВОЛОДАРЮЙ

Вороги України успішно використовували й використовують цей імперський принцип у поборюванні наших національно-визвольних змагань. В першу чергу, вбивається клин між народними масами і тими політичними силами, які мали б стати лідерами переможної революції. Головним знаряддям таких диверсій стають певні ідеологічні системи, за допомогою яких заводять на манівці спершу лідерів, а згодом і дезорієнтовані маси. Ворог домагається, щоб левів-українців очолили „барани"...

Згадаймо події, що сталися на межі другого і третього десятиліть минулого століття. Московські більшовики шаленіли, намагаючись відновити російську імперію. Об'єктом їхньої агресії стала і Польща. Та мудрий політик і воєначальник Ю. Пілсудський зумів об'єднати націю ідеєю польського націоналізму, і наступ російського війська на Варшаву зазнав ганебного краху. Польща здобула незалежність.

Не те сталося в Україні, де М. Грушевський та його однодумці в Центральній Раді піддалися підкинутим тими ж більшовиками ідеям інтернаціоналізму, демократії, соціалізму. Вбачаючи в московських демократах та комуністах своїх спільників у боротьбі за загальнолюдські ідеали, керівні українські „барани" зробили все для того, щоб обеззброїти лева, який через те і не зміг відбити московську агресію.

До перемоги в новій національній революції мала привести наш народ Організація Українських Націоналістів. Щоб ослабити її, вороги заслали в провід ОУН агента Москви, Берліна і Варшави Ріко Ярого. В 1938 році від рук московського агента гине лідер ОУН Євген Коновалець. Ворог робить ставку на Андрія Мельника, підігріваючи в ньому та його однодумцях фальшиву ідейку співробітництва з національним ворогом – гітлерівською Німеччиною. В ОУН відбувається розкол. Очолена Степаном Бандерою ОУН і створена під її керівництвом УПА вкрили себе невмирущою славою в боротьбі проти німецьких та російських поневолювачів. І все ж спричинена розколом дезорієнтація завдала значної шкоди справі поширення в народі націоналістичної ідеології.

Настав 1991 рік. Черговий розвал російської імперії. Україна стає незалежною, в чому велику роль зіграв Народний Рух. Та антиукраїнські сили приводять до влади Лейбу Кравчука, а рухівський лідер В'ячеслав Чорновіл боїться націоналізму, який пропонує рішучі революційні дії. Замість того, щоб змусити Кравчука будувати справжню українську державу, В. Чорновіл оголошує якусь конструктивну опозицію, хоч, очевидно, ні він, ні його однодумці і самі не розуміли, що воно таке. Поки НРУ споглядав за подіями і чогось очікував, Кравчук заповнив владні структури антиукраїнськими кадрами, віддав у руки бандитів і політичні, і економічні важелі. Згодом вороги України зробили своїм лідером Л. Кучму. Цей демагог кинув фарисейське запитання: „Скажіть мені, яку державу я маю будувати?.." І збудував таку державу, що воріженьки тільки руки потирали від задоволення.

Дика сваволя, звісно, не може бути вічною. Терпець народу нарешті увірвався. Перемогла Помаранчева революція. Її лідера Віктора Ющенка підтримали й українські націоналісти, сподіваючись, що він зрозуміє: нічого не варта демократія, яка не служить торжеству національної ідеї. Зовсім іншого сподівалося антиукраїнське оточення Ющенка: їм, як завжди, хотілося перетворити Україну на власну землю обітовану. Здавалося б, нова влада мала б рішуче стати на захист інтересів нації, та вона проявила млявість та нерішучість. І вороги перейшли в наступ.

Президентів кум зробив дурну заяву на користь державного статусу російської мови, що, звісно, дуже сподобалося соціалісту О. Морозу і всім антиукраїнським силам. А тим часом ні П. Порошенко, ні О. Мороз, ні сам В. Ющенко зовсім не переймаються статусом українців та їхньої мови в Російській Федерації.

Українські ЗМІ досі не можна назвати справді українськими. Замість того, щоб популяризувати кращі здобутки національної культури, ширити національно-визвольну ідеологію, вони й далі засмічують свідомість читачів, слухачів і глядачів московською брехнею, маразматичними виплодами російської ідеологічної кухні. По нашому телебаченню навіть порядної української пісні не почуєш, не подивишся гарного українського фільму. І, знаючи про все це, чомусь і пальцем не ворухнуть віце-прем'єр М. Томенко, міністр культури і туризму О. Білозір...

Боротьба між антагоністами в структурах влади мала б спонукати Президента до рішучої підтримки справді патріотичних сил. Натомість він, діючи в дусі дуже доброго кота Леопольда, закликає „хлопців робити компліменти". Але зростаючі ціни на м'ясо, рибу, цукор та інші товари засвідчують: вороги України компліментів не роблять, а бунтують народ проти В. Ющенка, інспірують виступи проти нової влади.

І хотілося б нагадати нашим нинішнім лідерам ті засади, якими керувалися деякі успішні державотворці. Наприклад, Ленін вважав, що політика – найбільш узагальнений вияв економіки, її узагальнення і завершення. Це, звичайно, добре знав колишній ідеолог комуністичної партії Л. Кравчук. І якби він, ставши Президентом України, справді дбав за інтереси українського народу, він би ніколи не проповідував нерегульованої владою економіки.

Зрештою, постулат Леніна не був відкриттям. Ще у Візантійській імперії держава ретельно контролювала ціни, платню й орендну плату, операції банків. Чиновники перевіряли в крамницях ваги, мірила, якість товарів, записи про прибуток. На порушників установлених правил накладалося суворе покарання. А всі таверни закривалися о 8-й годині вечора, бо вважалося, що пияцтво призводить до заворушень і бунтів. За такі злочини, як убивство чи передача ворогові державних секретів, злочинців обезглавлювали, розпинали, топили...

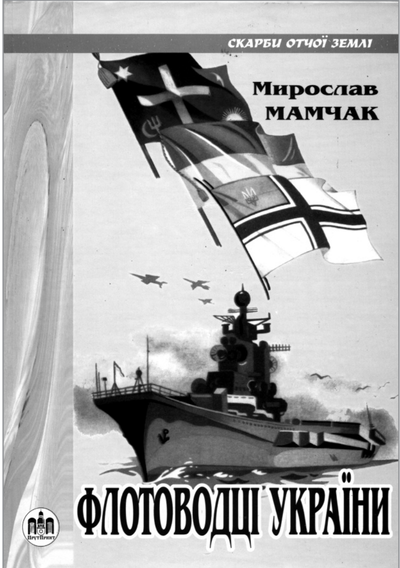
Хай хоч що говорять „гуманісти" про права людини, нашим християнським лідерам не слід забувати настанову Христову: якщо тебе спокушає око чи рука, то краще їх позбутися.

Євстахій КИНАШ, смт. Підволочиськ, Тернопільська обл.

нація і держава
16.08 – 29.08. 2005 р.

ЛІТОПИС МОРСЬКОЇ СЛАВИ

Саме так - “Літопис чорноморської слави України” - називаю історичну, науково-публіцистичну книгу Мирослава Мамчака, любовно створену істинним сином української нації. Світло цієї вірної любові до лицарської слави рідного народу охоплює душу вже з перших сторінок книжки і множиться та дужчає через увесь твір - аж до його останнього переможного акорду. Читаєш сторінку за сторінкою про лицарів морської слави - від сивих віків до днів нинішніх - і відчуваєш гордість за те, що ти - українець і належиш до цього мужнього народу, якому Бог дав чудову землю і найкраще в світі море, щоб любити його вільну стихію, обороняти від чужинців і здобувати перемоги над ворогом на морських неспокійних просторах.

Треба мати високу силу духу, талант стратега і розум мудреця, треба знати море, як самого себе, і по-синівськи любити його, щоб воно допомагало перемагати ворога, і не на земній тверді, а на збурених вітрами хвилях, коли під ногами хитається цілий світ.

Спливають на пам’ять рядки з романтичної поеми “Іван Підкова” Тараса Шевченка:

Чорна хмара з-за Лиману
Небо, сонце криє.
Синє море звірюкою
То стогне, то виє.
Дніпра гирло затопило.
“Ануте, хлоп’ята,
На байдаки! Море грає -
Ходім погуляти!”
Висипали запорожці -
Лиман човни вкрили.
“Грай же, море!” - заспівали...

Такою шевченківською любов’ю до отаманів запорозького товариства, які будували Україну і боронили її, до братерського єднання Нації та її Провідника огорнута кожна біографія-новела про знаменитих флотоводців України. Так щиро пише Мирослав Мамчак і про Івана Підкову та доносить до сьогоднішнього читача правду про морські походи славного полководця, адже навіть у коментарях шевченкознавців до романтичної поеми висловлювався сумнів щодо участі Івана Підкови у битвах на морі. Шевченко скористався, очевидно, текстом думи “Татарський поход Серпяги”, надрукованої в “Запорожской старине”, в коментарі до якої упорядник збірника І. Срезневський твердив, що Серпяга й Підкова - одна й та ж особа. Дослідження Мирослава Мамчака, підтверджене фактами з історії і описами морських битв Івана Підкови, проливає світло на досі невідомі широкому колу читачів надзвичайно важливі сторінки із біографії запорозького гетьмана.

Упевнений, що таким відкриттям для кожного українця є вся книга Мирослава Мамчака “Флотоводці України”, яка повертає нашій нації із забуття нові й нові славні імена її синів, що віднині починають жити в свідомості і в діях сучасників - будівничих Української Держави. Читаєш про їхні подвиги на Чорному морі - і перед зором уява малює величні постаті, які ідуть до нас через два тисячоліття - від Княжої Держави, України-Руси до воскресіння Незалежної України, і я відчуваю велику людську гордість, називаючи їхні імена:

Київські князі: Бравлін, Аскольд, Олег, Ігор, Святослав, Володимир Великий, Володимир Ярославович, Ізяслав Мстиславович, Ростислав Мстиславович; воєводи: Олег, Золотоноша, Юрій Домажирич.

Флотоводці Козацького флоту України: князь Богдан Глинський, князь, гетьман Дмитро Байда-Вишневецький; гетьмани і кошові: Самійло Кішка, Фока Покотило, Богдан Ружинський (Богданко), Іван Підкова, Карпо Перебийніс, Богдан Микошинський, Захарій Кулага, Григорій Лобода, Семен Скалозуб, Нечай, Григорій Ізапович, Федір Полоус, Каспар Підвисоцький, Михайло Найманович, Петро Конашевич-Сагайдачний, Дмитро Барабаш, Яків Нерода (Бородавка), Богдан Хмельницький, Оліфер Голуб, Олексій Шафран, Михайло Дорошенко, Григорій Чорний, Тарас Федорович (Трясило), Іван Сулима; полковники і кошові отамани: Костянтин Вовк, Кіндрат Бурляй, Іван Сірко, Іван Самойленко, Яким Чалий, Яків Мороз, Іван Малашевич, Пилип Стягайло, Данило Третяк, Яків Сідловський, Мандра, Сидір Білий, Антон Головатий.

Флотоводці Української Народної Республіки: міністри морських справ Антонович Д. Б., адмірал Покровський А. Г., контр-адмірали Білинський М. С. і Шрамченко С. О., капітан І рангу Микола Злобін, головний начальник ЧФ УНР контр-адмірал Остроградський М. М., командувач морськими силами контр-адмірал Клочковський В. Є.

Командувачі Військово-Морських сил України: віце-адмірал Кожин Б. Б., віце-адмірал Безкоровайний В. Г., адмірал Єжель М. Б., віце-адмірал Князь І. В.

І нема й не буде кінця-краю цій вічній когорті державотворців-лицарів, як і не пересохнуть джерела, що б’ють із глибин рідної землі, живлять ріки і повнять Чорне море, на просторах якого берегли Україну козацькі чайки і байдаки, а тепер береже ескадра Військово-Морських сил.

Я спеціально зібрав воєдино ці видатні імена українців, щоб вони засяяли нам як велике сузір’я нації на тисячолітніх овидах історії. Називав їх і думав, що багато з цих імен чую вперше, бо російські історики, а за ними - лжеісторики радянської доби викреслювали імена синів України зі своїх фальшивих “досліджень” і з підручників, щоб навічно витерти їх з історії, як і саме імення нашої Держави України-Руси.

Та як не сховати від людського ока сузір’я і міріади зір на небі, так і не скрити світлі імена на землі, що сяють нам зорями із далеких віків, а світло це пробиває морок туманів і чорної брехні і являє силу правди в днях сущих.

Горджуся, що возродив це славне сузір’я, мов український собор із чорноморської глибини, мій бойовий краянин Мирослав Мамчак із села Княже на Покутті - села, що хата в хату, плече в плече стоїть побратимом разом з моїм Залуччям над Черемошем. Я познайомився з Мирославом на зорі Незалежності України, коли до Снятина злетілися з далеких і близьких країв уродженці Снятинщини. Злетілися, мов журавлі, яких доля розкидала по світах, але вони не забули рідного краю. А між ними, людьми поважного віку, стояв у білій морській формі український офіцер-моряк, сам білий, мов журавель, і урочистий, як прапор щойно воскреслих Військово-Морських сил України. Це був Мирослав Мамчак, тоді капітан ІІІ рангу, - один з перших чорноморських моряків,

хто присягнув на вірність Україні. Я полюбив офіцера Мирослава Мамчака як побратима і брата по духу, який стояв і сьогодні стоїть в обороні рідної землі і рідного моря, і про цю одвічну й нелегку боротьбу мовою серця розповідає в книжці. Тоді я дізнався, що родимий край і село родиме Мирослава - село Бонарівка Кроснянського повіту на Ряшівщині (тепер Жешувське воєводство, Польща), звідки під час злочинної операції “Вісла” було депортовано родину, як сотні тисяч українців. Сказав тоді Мирославові, що ми з ним двічі сусіди, бо поруч наші села Залуччя і Княже і також поруч були родиме село його батьків Бонарівка та Опарівка, звідки походить і моя дружина Оленка, теж депортована з родиною під час операції “Вісла”. Казав Мирославові, що море любить особливо мужніх людей, і захоплювався ним, галичанином, який виріс далеко від моря, а так його полюбив. Мовив побратимові: “Ти - запорожець, у тобі пульсує козацька кров і живе запорозька гена. Колись запорожці поселилися в тому краю, звідки твій рід, бо то українські землі. Ось і предки моєї дружини мали козацьке прізвище Ластівка, а поляки переписали на Яскілка, бо ластівка по-польськи, “яскулка”. А тут підійшов мій однокласник Зіновій Буцьо, з яким ми вчилися в Снятинській середній школі імені Василя Стефаника, і показав світлину церкви в селі Бонарівка, куди за руку водили хлопчиків їхні матері, - і ми втрьох обнялися побратимськи. Знаю, що Снятинщина полюбила свого сина Мирослава Мамчака і завдяки цій любові районом була надана велика шефська матеріальна і культурна допомога Військово-Морським силам України. А ми у “Веселці” за сприяння Зіновія Буця (тоді заступника міністра енергетики) випустили багатотисячними тиражами бланки грамот, подяк, дипломів та інших важливих документів для політично-просвітницької роботи серед українських моряків.

Побратимство - прекрасна риса українців. Особливу пошану до запорозького побратимства прославив Микола Гоголь у повісті “Тарас Бульба”. Величальну пісню цьому запорозькому товариству, яке випробуване в морських походах, проспівав у своїй книзі Мирослав Мамчак. Пісня ця об’єднує епохи, імена звитяжців, тримає в напрузі читача, який гортає сторінку за сторінкою, пізнає досі незнане, звіряє свої думки з тими, хто явив зразки героїзму та самопожертви задля України, і вчимося й сьогодні в них жити, рости і діяти.

Товариство в Мирослава Мамчака велике, бо він робить праведну справу. Ось створювалася телерадіокомпанія “Бриз”, щоб вести телепередачі на Крим, яку вже ІО років очолює Мирослав, а меценат із Австралії Михайло Ґоян, уродженець села Іллінці зі Снятинщини, вирішив посприяти справі фінансово, а також придбав телевізори для моряків. Радію побратимством Мирослава Мамчака і Миколи Гука, капітана ІІ рангу, який першим на флоті виступив за створення Військово-Морських сил України, багато років очолював товариство “Просвіта” в Севастополі, редагував газету “Дзвін Севастополя”.

Обидва побратими мужньо стояли біля джерел заснування Військово-Морських сил України і вклали в їх розбудову свій талант мореплавців, волю державотворців, серце українців.

Великі труднощі доводиться сьогодні долати керівництву держави та її синам за український Севастополь та український флот. У Криму й Севастополі панують російські мова, культура, преса, освіта, бібліотеки, радіо і телебачення. Вимкнуто в Севастополі єдину україномовну FM-радіостанцію ТРК “Бриз” Військово-Морських сил України, в Сімферополі знищується єдина українська газета “Кримська світлиця”, а близько тисячі найменувань видаються російською мовою. Члени громадського комітету “Український Севастополь” справедливо б’ють у дзвони, що в цьому місті права українців зневажено, і вимагають від Української держави захисту своїх громадянських прав та створення лояльної атмосфери в ставленні до нашої держави. Тож книжка Мирослава Мамчака дуже на часі. Вона відкриває славні сторінки української історії, утверджує нашу віру в державність нації.

Велетенську дослідницьку роботу здійснив капітан І рангу Мирослав Мамчак, підготувавши до друку цю книжку і воскресивши імена українських лицарів, які створили національний флот і були одвіку володарями Чорного моря.

Були володарями! Автор у новелі “Яків Сідловський” робить надзвичайно важливий висновок, що Україна споконвіку розвивалася як морська держава:

“У березні 1771 року до Запорозького коша спішний кур’єр доставив листа від самої імператриці Катерини ІІ. В розпал російсько-турецької війни імператриця запитувала запорожців, вірніше, просила їх: “Не можно ли из Сечи Запорожской, мимо Очакова и Кинбурна, пройти лодками в Черное море и оттуда на Дунай или хотя бы до Аккермана?”

На той час російського флоту в Чорному морі ще не було, існував лише український козацький флот, для якого шлях із Січі на Дунай був традиційним напрямком його операцій. Пише запорозькі козаки могли зібрати для російського командування інформацію, яка вкрай була необхідна для планування подальших бойових дій проти Туреччини. Тож заради цього цариця власноруч звернулася до Запорозького коша.

Лист Катерини ІІ є історичною відповіддю тим, хто й сьогодні стверджує, що Україна ніколи свого флоту не мала, і що історія вітчизняного мореплавства на Чорному морі починається зі створенням там Чорноморського флоту Росії.

Рейд запорожці здійснили переможно і, як оповідає письменник та історик Адріан Кащенко, “піднесли славу Війська Запорозького на таку височінь, на якій вона вже давно не бувала”. Але через чотири роки та ж Катерина ІІ знищила Січ, так “подякувавши” запорожцям за перемоги, які вони здобували для Російської корони.

Сумно читати ці сторінки гіркої правди, які стають нам уроком, щоб ніколи більше не повторилася така наруга над Україною. Цих зболених сторінок про московську зраду довірливої української душі, підступ і дворушництво, які не мають нічого спільного з лицарською честю та гідністю, немало в книжці, написаній з любов’ю істинного патріота і чеснотами українського офіцера, будівничого Військово-Морських сил України.

Читаймо цю книжку-сповідь, хай додає вона усім нам сили духу і віри у Соборну Україну, синами і дочками якої нам пощастило бути. Згадуймо слова незабутнього Олеся Гончара, які він записав у своєму щоденнику 3 липня 1995 року як заповіт усім нам:

“Дякую Богові, що дав мені народитися Українцем!”

Ярема ГОЯН

нація і держава
16.08 – 29.08. 2005 р.

ВІН БОРОВСЯ ЗА УКРАЇНУ...

Костянтин Кирилович Петер народився 1893 р. в селі Пилипи Борівські Тульчинського району Вінницької області. Батько Петера - Кирило походив з німецької родини. Мати Дарія Плакида була козацького роду з с. Звенигородки Черкаської обл.

Костянтин Петер - учасник Першої світової війни, поручник царської армії радо підтримав Акт проголошення Української Народної Республіки. Після створення української армії приходить під командування С. Петлюри. Деякий час працює при штабі Головного Отамана, опісля - в діючій армії в чині сотника.

В одному з боїв під Вапняркою на Вінниччині сотник Петер був важко ранений, ледь вижив. У шпиталі познайомився з галичанином поручником Січових Стрільців Миколою Луцьким. Ця дружба поєднала їх на все життя.

21 листопада 1920 р. залишки здесяткованої тифом та виснажливими боями української армії перейшли на територію Польщі. Сотник Петер як представник штабу Симона Петлюри разом з українською делегацією виїхав у Варшаву для обговорення умов розміщення військ УНР на території Польщі. Але підступно був інтернований і відправлений до концентраційного табору в Тернополі. А в рідному селі більшовики розстріляли батька - Кирила Петера.

Після звільнення з табору сотник Петер оселяється в селі Грабовець Богородчанського району, одружується з сестрою дружини Миколи Луцького Михайлиною Волинською. Веде серед населення культурно-просвітницьку роботу. Організовує в селі читальню "Просвіти", драмгурток, хор. Вчителює в сільській школі. Біля власної хати на хуторі Копачівці посадив великий сад.

У цей час в Галичині посилилася підпільна боротьба проти польських окупантів. Петер, підтримуючи контакт з колишніми старшинами української армії, також включається в цю боротьбу.

З перших днів німецької окупації полковник Глушко на теренах Станіславівської області організовує відділи поліції. Скориставшись з німецького походження Петера, призначає його комендантом української поліції спочатку в Богородчанах, а потім у Тисьмениці.

З перших днів на посаді коменданта поліції Богородчан Петер зав'язує контакт з ОУН та передає в підпілля велику кількість трофейної зброї.

В кінці 1941 р. виникла загроза арешту Петера німцями. Полковник Глушко переводить його спочатку в Надвірну, а опісля в Тисьменицю.

В 1942 р. гестапо таки арештовує Петера. На слідстві ординарець дає свідчення про передачу зброї і кожухів партизанам. Допомогли свідчення начальника польової жандармерії, теж австріяка, який симпатизував українцям, про те, що зброю Петер здав йому. Суд виправдав Петера.

Петера звільняють, але з умовою, що повинен служити в дивізії "Галичина". Петер дає згоду, але, звільнившись переходить на нелегальне становище і відходить у Чорний ліс, узявши псевдо сотник „Сокіл".

Восени 1943 р. в с. Старому Угринові Калуського району Проводом ОУН організовано вишкіл розвідників Служби Безпеки УПА. На вишкіл прибули підпільники з Львівщини, Волині, Житомирщини. З Волині прибув невеликий відділ української поліції, який, після конфлікту з німецькою управою, перейшов зі зброєю в підпілля. Одним з викладачів вишколу був сотник „Сокіл". Учасники вишколу з повагою ставилися до цього вже не молодого вояка.

Після вишколу відбулося розприділення вишкільників по теренах України. Сотник „Сокіл" за розпорядженням Головного Штабу очолив військову розвідку IV Воєнної Округи „Говерля".

До кінця 1944 р. сотник „Сокіл" приділяв багато уваги створенню військової розвідки в Станіславівській, Коломийській та Чернівецькій округах. Були організовані відділи розвідників при сотнях УПА, а також розвідувальна сітка на теренах Карпатського краю.

За жорстокими буднями підпільника не забував сотник „Сокіл" і за сім'ю, яка мешкала на хуторі Копачівці, що біля села Грабівця. Підросли вже донька і син, і їм потрібна була батьківська ласка. Та й красень сад кликав до себе, щоби ним помилуватися.

Із спогадів підпільниці „Марти": "Одного разу в осені 1944 р. ми з другом Шрамом зайшли на хутір до сотника „Сокола" для одержання деяких доручень. Він радо нас зустрів. Повів ділову розмову, а опісля запросив у сад, де його дружина приготовила нам обід. І тут ми побачили справжнє диво: яблуні, груші були вкриті великими запашними плодами.

Побачивши, що ми з захопленням оглядаємо його сад, сотник „Сокіл" почав розповідати про те, яка тут була земля раніше, і як він під кожний саджанець носив з далеких околиць чорнозем. З великою тугою згадував про землю і сади Вінничини.

Ми з приємністю спостерігали, як ця мужня, вже не молода людина з любов'ю розповідає, як створював сад, як почуває себе щасливим, коли має змогу навідатися в свій дім, у свій сад".

З перших днів 1945 р. більшовики стягнули на Прикарпаття великі сили військ НКВС. Проводилися обшуки, арешти, розстріли. Ранених, які раніше перебували в селах під опікою селян, довелося забрати в ліс, що ускладнювало пересування відділів УПА. І тут у нагоді ставала розвідка, яка збирала відомості про пересування ворога, його кількість і передавала у відділи УПА. Переборюючи всі труднощі повстанського життя, сотник „Сокіл" організовував зустрічі з розвідниками в різних районах Карпатського краю, при цьому з дуже великою увагою ставився до потреб розвідників, дбав про їхній зовнішній вигляд, про озброєння, але був дуже вимогливим до них.

В кінці 1947 р. дружину сотника „Сокола" - Михайлину, доньку Ліду і зятя Василя вивезли в Казахстан, а 17-літній син Зеновій зумів втекти. Добравшись до батька в Чорний ліс, син прибрав собі псевдо „Тиміш" і залишився в охороні батька. Два роки батько з сином пліч-о-пліч воювали з ворогом.

Важкі часи настали для повстанців. Гинули молоді, здорові хлопці, які мріяли про волю України, які хотіли вільними жити на своїй землі. Іноді серед молодих повстанців закрадалася зневіра: "Чи не даремно ллється кров, гинуть молоді воїни?" І відповідав їм сотник „Сокіл": "Той, хто взявся виборюти волю для України, падати духом не має права. Боротьба вимагає жертв. Ми виборемо, обов'язково виборемо волю. Хоч синам, як не собі".

В грудні 1949 р., повертаючись в район села Зеленої Надвірнянського району, сотник „Сокіл" почув постріли. Це над присілком села - Максимцем ішов бій. Знаючи, якою зброєю користувався „Тиміш", сотник зрозумів, що більшовики напали на криївку, в якій перебував його син і ще двоє стрільців. Між горою, на якій стояв сотник „Сокіл" і горою, на якій ішов бій, лежало глибоке провалля - допомогти синові не було змоги. Важко пережив „Сокіл" втрату сина.

В 1950 р. більшовики через своїх агентів почали інтенсивно розшукувати „Сокола". Та в ті грізні для УПА і підпільників часи сільське населення, незважаючи на репресії, як могло, допомагало повстанцям. Енкаведисти лютували, розшукуючи Петера, але він був невловимим: несподівано з'являвся то під Богородчанами, то під Свалявою і знову зникав у Чорному лісі.

Все менше залишалося воїнів в його охороні. Десь біля Дзвиняча, виконуючи чергове завдання, загинули відважні брати Костюки. Загинув окружний розвідки Шрам.

Підпільникам і воїнам УПА з кожним днем ставало все важче вижити. Ще літом ліс захищав від небезпеки. Узимку загони озброєних і тепло вдягнених енкаведистів прочісували кожний метр поля і лісу в пошуках криївок.

На той час вже загинули члени Крайового Проводу: „Роберт", „Митар", „Марко", „Боєслав" (Гомін), загинув командир IV ВО "Говерля" „Грім", командири УПА: „Скуба", „Різун", „Козак". Поріділи відділи УПА і підпілля.

Та населення не здавалося і, як могло, допомагало повстанцям. Добрих людей зустрів сотник „Сокіл" і в селі Грабовець. Узимку 1952 року Марія Кваснюк зробила в своїй хаті схованку для „Сокола". Тієї зими допомогли йому селяни Гандзюк і Глинський. А Михайло Ковтун за допомогу сотникові був засуджений на 25 літ тюрми.

У важку зиму 1952-53 рр. писав сотник „Сокіл" до дружини в Караганду: „Мої Дорогі! Коли дійде цей лист до Вас - не знаю, але все-таки з далеких та рідних сторін здоровлю Вас словами: Христос Родився!... Перегорніть листочки, перегляньте минуле наше життя, і коли засяє зірка, згадайте нашу родину в рідному гнізді. В Святий Вечір залишіть два місця для нас...

Духом я буду з Вами. Бо кому оповім свою печаль і свій біль.

Простіть і не нарікайте на мене. Пам'ятайте, що я духом з Вами. Цілую Вас щиро, Ваш К..."

Надходили Великодні Свята 1953 року. Сотник „Сокіл", втративши всіх близьких йому людей, хворий, знову прийшов до села, де колись жила його родина, де виросли його діти, до селян, яких любив і яким вірив. Та на присілку неподалік його оселі чекали на нього енкаведисти. Оточили. Думали взяти живим. Кричали: "Петер, сдайся! Сохраним тебе жизнь!"

Та вояк знав - ворог не пощадить. І коли енкаведисти підійшли ближче, випустив у них чергу з автомата, а останньою кулею обірвав своє життя... І зросила кров мужнього сина України землю Прикарпаття... Свідком цих трагічних подій залишилася стара липа...

Минули роки... Дружину Костянтина Петера похоронили в Казахстані. В рідне село повернулася донька Ліда з чоловіком і дітьми. Рідної оселі вже не було: її раніше розібрали і перевезли в колгосп. Але сад за ці роки розрісся. Цвіли вишні, а суниці густим килимом вкрили землю. Попросили голову колгоспу дозволу в батьківському саду збудувати малу хатину. Та голова колгоспу у відповідь післав трактористів, і ті викорчували сад. Не пожаліли своїх селян, які, йдучи в ліс за грибами, обов'язково повертали в сад Петера підкріпитися соковитими плодами. Боялися нелюди саду, посадженого руками Героя...

У 1991 р.колишня підпільниця „Марта" вдруге побувала на місці оселі свого командира. Та побачила лиш голе поле, поросле бур'яном. Зустріла місцеву жінку, запитала про родину Петерів, про сад. Жінка, перелякано оглядаючись, відповіла, що бандитське кубло знищено, що Петер був бандитом. І стало боляче і соромно за те безпам'ятство, за ту зневагу до вояків УПА.

„Марта" розшукала доньку сотника „Сокола" п. Ліду, яка в той час вже була важко хвора, і обіцяла, що допоможе повернути добре ім'я її батька...

29 вересня 2001 р. в селі Грабовець відкрито сільський музей. Того ж дня Івано-Франківською обласною Управою ВЛУЖ за допомогою агрофірми "Стецівська" Снятинського р-ну, яка виділила 270 яблунь, та Прикарпатського військово-спортивного ліцею з м. Богородчан закладено сад. Опісля за участю священиків місцевої громади, Братства УПА і голови Богородчанського РДА сад освячено.

За літо 2003 р. Богородчанським РДА збудовано каплицю, упорядковано сад і під'їзну дорогу, а скульптор В. Вільшук - лауреат Шевченківської премії виготовив з граніту пам'ятний знак.

14 жовтня 2003 р. на свято Покрови на місці оселі сл.п.май. УПА Костянтина Петера - командира розвідки УПА IV ВО "Говерля" сотника „Сокола" в "Саду пам'яті" відбулося освячення каплиці і пам'ятного знаку.

Помилилися вороги, думаючи, що, знищивши родину Петерів, оселю, сад, знищать пам'ять про ті далекі героїчні дні.

Пам'ять про звитяжні бої Української Повстанської Армії і її вірних помічників вічно житиме в пам'яті народу.

А молодий сад шумітиме одвічну пісню добра й любові.

Слава Україні! Героям Слава!

Стефанія КОСТЮК,
м. Івано-Франківськ

На світлинах: К. Петер; сад імені К. Петера в селі Грабовець

нація і держава
16.08 – 29.08. 2005 р.

ПАМ'ЯТЬ

ВОНИ ЗАГИНУЛИ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

Ці пам'ятники в селі Вербиця Томашівського повіту в Польщі поставлено тим, хто боровся за Українську Незалежну Державу в рядах ОУН--УПА і загинув в боях з наїзниками, хто був закатований в тюрмах, таборах і кацеті Явожно.

І хоч сьогодні, по суті, села Вербиці нема, бо поглинула його акція „Вісла" – людей депортовано і все перетворилось на руїну, однак потомки увічнили пам'ять тих, хто здобував нам волю ціною свого життя.

Вічна їм пам'ять!

Степан СЕМЕНЮК

ТРАГЕДІЯ СЕЛА ІСПАС

У поминальний понеділок Зелених свят на околиці села Іспас Коржанівка Вижницького району Чернівецької області, біля братської могили 16-х загиблих під час енкаведистської облави у кінці березня 1945 р. іспаських людей відбулася поминальна панахида.

Священик УПЦ КП Ігор Гук відправив Богослужіння за душі загиблих. Із спогадами про ті тяжкі роки перед громадськістю виступили: голова Вижницької райдержадміністрації В. Соломко, автор цих рядків, голова Буковинського товариства колишніх політв'язнів і репресованих Ірина Войцехівська, член цього товариства, колишній вояк УПА, відомий співак з Чернівців П. Гонтар. Виступили також голова Вижницької станиці Братства колишніх вояків УПА Д. Симака, голова Вижницького районного товариства колишніх політв'язнів і репресованих Ольга Анич, завідуюча Вижницьким краєзнавчим музеєм Михайлина Іванюк, організатор цього заходу, колишній вояк УПА Г. Фуштей з дружиною Василиною, теж учасницею тих подій, і очевидець трагедії Одокія Фуштей.

Як згадували виступаючі, сталася трагедія після бою більшовиків з українськими повстанцями. Енкаведисти скаженіли - кого побачили, в того стріляли. І загинули тоді на своїй рідній землі від московської кулі ні в чому не винні люди: Іван, Марія й Олекса Ватричі, Іван Григоряк, Михайло Денис, Степан Морталяк, Микола Марфієвич, Микола і Танасій Павлюки, Михайло Пріц, Микола та Іван Токарі, Дмитро та Іван Фуштеї, а багатодітного Дмитра Гарвата, а також Прокопа Лучика розстріляли біля рідної хати, а хати їхні спалили.

Присутні над могилою полеглих за волю України заспівали повстанських пісень і Гімн України.

Михайло ІВАНЮК, м. Вижниця

УКРАЇНІ - 1630 РОКІВ:

ВІД КНЯЗЯ БОЖА – ДО ПРЕЗИДЕНТА В.ЮЩЕНКА

Одні ювілеї святкуються, інші – відзначаються. Про деякі ювілеї або забуто, або й незвідано... Серед останніх – 1630-та річниця з часу подій, що офіційно засвідчили ім'я українців та українську державність. Йдеться про розповідь Йордана, візантійського історика VI століття, який подає відомості про боротьбу антів проти прийшлих непрошеними з пониззя Вісли германських племен, очолюваних готами.

У четвертому столітті нового літочислення анти, яких історики визнають предками українців, під проводом князя Божа (Боз, Бус – різні прочитання цього імені) вели боротьбу проти готів. У цій боротьбі вони мали за союзників навіть прийшлих зі Сходу гунів. У 375 (за іншими дослідниками – 376) році готам удалось захопити Божа в полон і разом із синами й "70-ма вельможами" розіп'яти для залякування підкорених.

Цей самий автор (Йордан) на підставі невідомих нам матеріалів стверджує, що анти і венеди (венети, венти) – це один і той самий народ. Інший історик – Тацит (перше століття нового літочислення) – вказує, що венеди були східними сусідами германців (коли останні були ще в пониззі Вісли). Мову антів і склавинів, їхні звичаї, вірування, господарський устрій, їхнє військове вміння описує Прокопій із Кесарії (шосте століття). Всі ці автори (і не тільки ці) розселяють антів на землях сьогоднішньої України.

Та який стосунок мають анти до українців? Адже ці два імені навіть не співзвучні. Про походження назви "українці" ("Україна") істориками нового та новітнього часу створено біля двох десятків гіпотез. Чи не найбільшою зневагою до українського народу є спроба російських дослідників, а з ними й окремих вітчизняних, ім'я "Україна" ідентифікувати з поняттям "окраїна". Окраїна Росії! Ця гіпотеза достатньо обгрунтовано відкинута неззаангажованими вченими.

Найдавніша згадка імені Україна у вітчизняних літописах (1187 рік) є ранішою від появи назви "Росія" (остання – з волі московського царя Петра Першого, який перейменував царство Московське на ... російське – Російську імперію). На підтримку "окраїнної" гіпотези щодо походження назви нашої Батьківщини нещодавно залучено етнонім "анти". Правда, лише одне із його значень. Ант з перської (іранської) – "той, що живе на краю". Але в тій же перській мові є й друге значення: ант – це "той, хто живе в Краю" ("в Краї"), тобто житель Краю – "краянин" чи "країнець"... Таке саме значення має термін "ант" і згідно з санскритом.

Усі слов'яни "край" вживають у значенні "земля", "рідна земля", на якій живуть "свої" люди, а не "чужі". В багатьох германських народів поняття "земля" – "ланд" – ("край") збереглось в їхніх самоназвах (Дейчланд, Нідер-ланд тощо). У слов'ян воно вживається в значенні "вітчизна".

Не дивно, що в давнину поняття спільної землі – краю – об'єднувало слов'ян. Частина з них перебрала цей термін як самоназву. Можливо, що іраномовні гості наших предків, почувши їх назву (краянці(?) – "ті, хто живе в Краю"), передали її своїм землякам в перекладі на перську (іранську) – анти ("ті, хто живе в краю" – на своїй землі). Ім'я анти перенеслось від персів у візантійське середовище, оскільки народи Середземномор'я мали з ними набагато тісніші контакти, ніж із "варварами" – нашими предками.

Зважаючи на існування в санскриті терміна "анти" в значенні "жителі Краю", можливе й дещо інше пояснення шляху перенесення слова "анти" у візантійське середовище, що не міняє самого значення імені народу.

Оскільки "край" – це "вітчизна" для всіх слов'ян, то всі вони свого часу були краянами – жителями Краю, а не "окраїни". На Балканах ще й сьогодні живуть "тезки" українців – мешканці Верхньої Країни, Середньої Країни, Нижньої Країни та ін. Правда, в російськомовних словниках ці назви передаються як "Крайна", хоч в оригіналі – Krajina. На початку 20-го століття в районі розмежування Чехії та Польщі близько 40 тис. населення йменувало себе "країнцями", хоч офіційно були чехами чи поляками. Подвійні назви мають і українці сьогодні: волиняки (волиняни), галичани, слобожанці, лемки, гуцули тощо. Не дивно, що в часи княжої доби поруч із назвою Україна існувала й назва Русь. Остання на якийсь час була на першому місці (в княжому середовищі) й була назвою держави з центром у Києві.

У четвертому столітті згадується держава наших предків-українців під керівництвом князя Божа. Жителі цієї держави названі іноземними авторами як анти, тобто краянці. Українці-анти мали свою землю (певну територію), свою мову. У час іноземної навали ними управляли князь Бож і "вельможі" (у час воєнних баталій ці "вельможі" – не хто інший, як союзні, підпорядковані Божу князі). Князь і його військово-адміністративне керівництво мало дипломатичні зносини з гунами (спільні виступи проти готів – це результат цих зносин) й, напевно, не лише з ними.

Археологічні матеріали з території України часів Божа засвідчують наявність і торгових зв'язків із країнами Близького Сходу, Середземномор'я, а також, що особливо важливо, вони мали свою територію (між Карпатами і Причорномор'ям). Четверте століття – це час, коли на описуваній території проживали народи, по яких залишились археологічні пам'ятки черняхівської культури. Хоч щодо етнічної ідентичності цієї культури із слов'янами існують різні думки, проте більшість сходиться на тому, що в середовищі носіїв цієї культури, без сумніву, були слов'яни (як видно з розглянутого вище – анти-українці).

Що торкається самого імені "Україна" ("українці"), то, найвірогідніше, воно походить від імені верховного божества пантеону богів наших предків, в імені якого був корінь -кр- (Край, Крак, Крк?...). Частина віруючих, що йому поклонялась, після того як, з різних причин, стала поклонятись верховному божеству з іншим іменем, залишила це ім'я за собою як самоназву (за вірою, на зразок – "християни" від імені Ісуса Христа). Ставши етнічною назвою, термін набув назви народу і його держави (країни).

На території Європи й Азії є досить поширеними топоніми цього ряду (з коренем -кр-): Кріт, Карк, Крак, Краків, Карпати та інші. В міфах, легендах, народних казках багатьох народів Європи й Азії фігурують персонажі, імена яких співзвучні цим топонімам. Топоніми своїм походженням завдячують сакральним об'єктам, що споруджувались у цих місцях віруючими на честь відповідних божеств. Проте у різних народів у різний час одні й ті самі імена божеств з тими ж функціями звучали по-різному (на зразок: Парвана – Перун – Перкунас). Змінювались і їхні функції.

Україна, як назва країни, пройшла випробування віками – не зникла вона тоді, коли її перейменовували на Русь, коли її ім'я присвоїла сусідня держава, щоб узаконити свої претензії на історію України, перейменувавши саму Україну на Малоросію, коли заборонялось говорити мовою українського народу, друкувати книги українською, навчати грамоти рідною мовою, коли нам нав'язували думку, що українська культура почала свій відлік часу лише з 14-го століття, і, нарешті, що українців взагалі не існує...

За 1630 років від події, що офіційно засвідчила наявність у Європі імені українців і нашої державності, нас стільки разів колонізували, перетворювали на "окраїну", принижували нашу гідність, витравлювали любов до рідної мови, до Батьківщини, що багато хто із нас втратив почуття патріотизму, мириться із засміченням материнської мови або послуговується чужинською, не підозрюючи, що є зрадником власних батька й матері.

Нарешті Доля послала нам новітнього князя – Президента В.Ющенка, котрий вперше за довгі роки блукань України по пустелі став виводити нас на дорогу до Світла, а ми довго (дуже довго як на час космічних швидкостей) навіть не чинили відсічі яничарам при владі, коли ті розпинали цілий народ як готи розпинали Божа.

Проте Національна (Помаранчева) революція 2004–2005 років ствердила історичну справедливість – Україна обрала свій шлях у майбутнє. Та нашому Князеві нелегко звільнити наш пригнічений віками народ від рабства, яке стало частиною нашої сутності. Йому потрібна допомога й сьогодні. Допоможімо самоусвідомленням нашої українськості, підтримкою в діях і ... критикою, вимогами і застереженнями.

Україні – не менше як 1630 років. Вона пережила багато горя. Вона вмирала і воскресала. Україна є. Україна буде!

Василь ВОЛЯНИК, канд. іст. наук

“РАННІ СЛОВ’ЯНИ” ГРИГОРІЯ ВАСИЛЕНКА

Минуле завжди знайде високу душу, щоб відродитися в ній

Григорій Василенко

ПОХОДЖЕННЯ СЛОВ'ЯНСЬКОГО РОДУ

Найдавнішою назвою, якою іноземці йменували слов'ян, був етнонім «венеди» («венети», «вінди»), що в перекладі з кельтської мови означає «білоголові», «блондини». Він стосувався виключно слов'ян, визначаючи їхню етнічну спільність. Під цією назвою слов'яни відомі вже з VIII ст. до н. е. Вперше етнонім «венеди» бачимо в грецького поета Гесіода. Він знав, що в гирлі річки Ерідан (Західна Двіна) живуть венети, які добувають бурштин. У його часи фінікійські купці привозили звідти бурштин у країни Середземномор'я. Грецькі письменники V ст. до н.д. Софокл та Евріпід для позначення слов'ян вживали форму «інди» («вінди»). Але чіткого уявлення про місце перебування венедів вони не мали. Софокл знав тільки, що бурштин привозять з берегів Північного океану (Балтійського моря), де його добувають інди у якійсь річці.

Деяку ясність у розв'язання цього питання вніс грецький мореплавець Пітей, який у IV ст. до н.д. на кораблі об'їхав Західну Європу й відвідав на Балтиці місце, де добували бурштин! Місцевих мешканців, що цим займалися, Пітей називав гвінонами. Вважають, що в такій формі він передавав назву «вінди».

Геродот назву «венеди» вживав у формі «енети». Він користувався нею для позначення адріатичних слов'ян, які мешкали на півночі Апеннінського півострова.

До цього слід додати, що в грецькій мові відсутній звук „В". Тому греки в написанні імен та назв іноземного походження з початковою буквою „В" пропускали її або замінювали на букву „Б". У такий спосіб етнонім венети або вінди писався, як енети, інди. Таку скорочену форму етноніма вінди запозичив у греків Корнелій Непот.

Після тривалої перерви тільки в I ст. до н.д. знову з'явилася згадка про венедів. Відомості про них подає римський історик Корнелій Непот в Переказі Плінія Старшого і Помпонія Мели. За його словами, близько 58 року до н.д. на узбережжя Фрізії (Голландії) буря винесла корабель якихось індів, що були купцями. Віндів знав також його сучасник Секст Проперцій.

Юлій Цезар, консул Галлії, у 58 році до н.д. також познайомився з венедами на півночі країни. На півострові Бретань, очевидно, з II ст. до н. д. існували торгові колонії венедів, вихідців з Балтійського Помор'я. Вони відмовилися визнати підданість Риму, і Юлій Цезар пішов проти них війною, яка тривала два роки.

Римський імператор Октавіан Август на початку I ст. частину племені венедів переселив з Італії на Дунай в Панонію. Пізніше їхні нащадки відомі під назвою дунайських слов'ян.

Уперше достовірні відомості про венедів подає Пліній Старший, римський історик I ст. Він розмістив їх на узбережжі Балтійського моря, на схід від річки Вісли. Корнелій Таціт, молодший співвітчизник Плінія Старшого, вважав, що венеди заселяли землі між берегами Балтії і Карпатськими горами. Після Плінія і Таціта венеди вже згадуються часто.

Етнонім «венети», «вінди» вживався переважно серед народів Північної Європи. Тому, як справедливо зазначає сучасний історик В. П. Кобичев, «в усіх без винятку ранньоєвропейських, особливо в німецьких хроніках, грамотах та інших письмових документах назви «венеди», «венети» тощо виступають синонімами етноніма «слов'яни» і передують останньому, існуючи в цьому значенні до XIV—XVI ст., а в говірках окремих груп слов'ян вони зберігаються майже до кінця XIX ст.». А фіни й естонці і в наші дні продовжують називати росіян «вене», «вене-лайне».

На відміну від етноніма «венеди», назва «скіфи» була збірною. Вона походить від грецького слова «скіф», що означає «суворий», «похмурий». Цією назвою темпераментні греки йменували мешканців Північної Припонтиди незалежно від їх етнічного походження. Скіфи - люди суворі, похмурої вдачі. Назва однаковою мірою стосувалася й іраномовних кочівників, і слов'янського землеробського населення. Назва «скіфи» - поняття не стільки етнічне, скільки географічне; за своїм значенням воно аналогічне такому, як «ескімос» — мешканець Півночі. Відповідно і країну також називали Скіфією.

Геродот, грецький історик V ст., намагаючись внести чіткість в етнічну класифікацію населення Скіфії, поділяв його за ознаками життєвого укладу на дві частини — кочівників і землеробів. За його відомостями, на землях Скіфії до приходу в степи Припонтиди кочівників мешкали чотири племені — авхати, паралати, катіари і траспії. Перші дві назви дожили до часів Геродота. Ними позначалося слов'янське населення двох областей. Авхати займали землі у верхів'ях Південного Бугу. Нижче від них по Бугу мешкали скіфи-орачі, названі паралатами.

Термін «паралати», а ще точніше «спаралати», походить від давньоіранського «сіпор» — дерев'яний плуг. Отже, паралати — це плужники, тобто землероби, які орють поле плугом. Тому назву «паралати» Геродот переклав на грецьку мову словом «орачі», додавши до нього означення «скіфи». Прізвище Спорник і до цих пір побутує в Україні.

Назва «авхати» зустрічається також у Плінія Старшого. Після Плінія історики вживали її рідко, оскільки поняття «авхати» злилося з поняттям «паралати». Адже це був один і той самий народ. Поняття «паралати» зустрічалося ще в VI ст. у готського історика Йордана і візантійського історика Прокопія Кесарійського. У Йордана у формі «спали», в Прокопія — «спори».

Геродот виділив скіфів-орачів як окреме плем'я. Практично ж орачами було все землеробське населення Лісостепової зони Скіфії. Етнічна належність катіярів і траспіїв поки що не визначена. Очевидно, це племінні назви кімерійців, котрі були сусідами слов'ян в епоху чорнолісської культури (X — VIII ст. до н. д.). Скіфи-кочівники цим іменем себе не називали. Іраномовні кочівники поділялися на царських скіфів, скіфів-кочівників і скіфів-землеробів.

У північній частині Скіфії, яка межує з Лісовою зоною, Геродот помістив ще чотири племені, яких не відносять до скіфів, — агафірсів, гелонів, неврів і меланхленів. Усі ці землеробські племена належали до східних слов'ян.

Серед племен Північної Скіфії найвищого рівня розвитку в соціально-економічному і політичному відношенні досягло плем'я гелонів. На думку Геродота, назва цього племені походить від його родоначальника Гелона, молодшого сина Геракла і напівдіви-напівзмії Єхидни, яку в тій землі вважали богинею. Про це оповідає легенда, яку йому розповіли елліни — колоністи міста Ольвії. Насправді ж назва племені пов'язана з релігійними віруваннями давніх слов'ян (И. И. Срезневский „Об обожании солнца у древних славян"; В. Макушев „Сказание иностранцев о быте и нравах славян").

Як свідчать письмові джерела, гелони - це друга назва скіфів-орачів. Якщо назва «скіфи--орачі» вказує на характер діяльності населення, то назва «гелони» відображає релігійне життя землеробів: вона пов'язана з поклонінням землеробського населення Скіфії сонцю. Назва «гелони» походить від грецького «геліос» — сонце. Отже, гелони — сонцепоклонники. Найраніше зображення сонця у вигляді кромлехів належить до епохи комарівської культури (XV — XI ст. до н. д.). Кромлехами предки слов'ян оточували могильні кургани своїх князів. До цієї ж епохи належать солярні знаки на керамічному посуді.

Культ сонця проіснував на Русі до X ст. Про це повідомляє арабський історик ал-Масуді. В «Історичних літописах» він зазначав, що «слов'яни поділяються на багато племен — одні з них християни, є між ними також язичники і поклонники сонця» (Кромер (В. Макушев „Сказания о быте и нравах славян")).

Писану історію східних слов'ян започаткував Геродот. Першою значною подією в їхньому житті, яка зафіксована в його «Історії», була участь у війні на боці скіфів--кочівників проти військ перського царя Дарія I Гістаспа. Ці війська вторглися в землі Скіфії 512 року до н.д., спалили і зруйнували столицю слов'ян - місто Гелон.

Усні ж перекази поглиблюють слов'янську історію до середини II тисячоліття до н. д., тобто ще за тисячу років до відвідання Геродотом Скіфії в 455-454 роках до н. д.

Походження слов'янського племені огорнуте міфічним серпанком. Легенда, яка народилася у слов'янському середовищі, називає першою людиною слов'янського племені Таргітая. Його батьками були бог Зевс і донька ріки Борисфена (Дніпра). Отже, за легендою, перша людина слов'янського племені має божественне походження, а її ім'я символізує святкування врожаю — таргелії. Царство Таргітая успадкував наймолодший із трьох царевичів — Колоксай, якому як провісники влади дісталися божественні реліквії, що впали з неба, — золотий плуг, ярмо, сокира і чаша. Трапилося це за тисячу років до походу персів у Скіфію. Слід звернути увагу на те, що початок відліку часу збігається з переходом слов'ян від мотижного до орного землеробства (середина II тисячоліття до н. е.).

Такі самі племінні імена-символи, як у гелонів, мають меланхлени та агафірси. Греки (перші іноземці, які ступили на слов'янську землю) давали племенам назви за якою-небудь характерною побутовою ознакою.

Меланхлени, які мешкали на землях літописних сіверян, дістали назву від свого одягу — чорних свиток, виготовлених з грубої овечої вовни чорного кольору. Назва племені агафірсів, які жили у Прикарпатті, походить від звичаю наносити на обличчя синьою фарбою ритуальні знаки в дні святкування нового року.

Етимологія назви «неври» невідома. Оскільки в регіоні їх розселення (басейн Прип'яті) досі зберігається багато географічних назв з коренем невр (нерв, нур), то це наводить на думку, що назва племені в своїй основі має географічну термінологію.

Назви гелонів, меланхленів, неврів і агафірсів уживалися грецькими та римськими історикамии, письменниками, поетами більше тисячі років. Паралельно з ними існувала збірка назва «скіфи». Після падіння в Припонтиді царства іраномовних кочівників (II ст. до н. д.) назва «скіфи» на багато століть закріпилася в античній і середньовічній літературі за слов'янським населенням Скіфії. Ця назва у взаємовідносинах слов'ян з греками і римлянами дістала статус офіційної і проіснувала в цьому значенні до введення християнства.

Спроби ототожнити назви гелонів, меланхленів, неврів та агафірсів з племінними назвами «Повісті временних літ» пов'язані із значними труднощами. Від часів Геродота до VI ст., з якого літописець Нестор веде відлік слов'янської епохи, минуло приблизно тисяча років. За цей період у розміщенні племен могли відбутися значні зрушення, особливо в епоху великого переселення народів. Однак це зовсім не означає, що треба відмовитися від таких спроб.

На нашу думку, зближення деяких етнонімів, згадуваних Геродотом, з племінними назвами, про які повідомляє Нестор, можна здійснити на основі свідчень Геродота і письмових джерел II-III ст. Насамперед мова йтиме про дві племінні назви — гелонів і меланхленів. Але перш ніж показати приналежність гелонів до слов'янського світу, потрібно довести, що вони мешкали над Дніпром.

За традицією, яка побутує в історичній науці, прийнято вважати, що гелони жили у верхів'ях Дону. Ця традиція випливає з відомого свідчення Геродота: «За річкою Танаїсом... земельні володіння належать сарматам. Вони займають смугу землі на північ, починаючи від западини Меотійського озера на п'ятнадцять днів шляху, де немає ні диких, ні висаджених дерев. Вище від них мешкають, володіючи другим наділом, будини. Земля тут вкрита густим лісом». Тут же Геродот розміщує і гелонів: «У їхній землі знаходиться дерев'яне місто під назвою Гелон».

Але в подальшому викладі Геродота місцем проживання гелонів виступає Полісся. Це видно з опису Пінських боліт: «Серед лісових хащів знаходиться велике озеро, оточене болотом і заростями очерету. В цьому озері ловлять видр, бобрів та інших тварин...»

Ні боліт, ні великого озера у верхів'ях Дону ніколи не було. Давні географи в регіоні Північної Припонтиди знали два озера — Меотійське озеро (Азовське море) і Пінські болота. У даному випадку йдеться про заболочене русло Прип'яті, яку давні географи вважали озером. І це пояснює сам Геродот: «Тірас (Дністер) починається на півночі і витікає з великого озера на кордоні Скіфії і землі неврів». Мається на увазі те саме озеро. Геродот не знав, що верхня течія Тірасу мала широтний напрям. Він вважав, що Тірас тече прямо з півночі на південь. І це видно з тексту, де мова йде про Південний Буг, який розглядається наступним після Тірасу: «Третя ріка починається у скіфській землі. Гіпаніс (Буг) витікає з великого озера».

За уявленнями давніх географів, усі річки витікали з озер. Оскільки Тірас і Гіпаніс текли з півночі, то природно, що вони повинні були витікати з одного озера, а якщо з двох різних озер, то з таких, які лежали поряд. В обох випадках поняттю великого озера відповідають Пінські болота.

Гідрологічна ситуація у басейні Прип'яті 2—2,5 тисячі років тому мала не такий характер, як сьогодні. Місцевість вздовж річки була настільки обводнена і заболочена, що місцеві мешканці самі називали болота озером. Через сім століть після Геродота Птолемей, складаючи карту Сарматії, місцевість між Дніпром і верхів'ям Бугу також назвав болотом (palus) і помістив там велике озеро під назвою Амадокського, з якого витікає Буг. Прип'ять і йому була невідома.

Отже, вказівка Геродота на те, що на території будинів знаходиться місто Гелон, недостовірна. Там немає великого озера, оточеного болотом. Відомо, що землі будинів не досягали межі Дніпра й Полісся. На захід від будинів до Полісся мешкали племена балтів. А на південь від балтів по Десні жили меланхлени. Щоб уточнити місце, де знаходилося місто Гелон, звернемося знову до Геродота.

З місцем проживання людей завжди тісно пов'язані життєвий уклад і виробнича діяльність. За свідченням самого Геродота, гелонів годувала земля: «Вони займаються землеробством, садівництвом і їдять хліб». Землеробське плем'я не могло жити в лісах. Гелони - мешканці Лісостепу. А от будини жили полюванням, рибальством і збиранням дарів лісу. Геродот дає пояснення з цього приводу: «Будини — корінне населення землі, кочівники. Це єдина народність в краї, яка харчується шишками».

Марія ХИЛЕВИЧ

Далі буде

Початок у №22,23

нація і держава
16.08 – 29.08. 2005 р.

МАРКО БОЄСЛАВ -
РЕДАКТОР ЖУРНАЛУ “ЧОРНИЙ ЛІС”

В 1945 році при Команді Станіславівського Тактичного Відтинку УПА “Чорний ліс” було засновано підпільну редакцію, яка видавала з 1947 до 1950 р. журнал “Чорний ліс”. Редактором журналу був Михайло Дяченко - “Гомін”.

Михайло Дяченко, підпільне псевдо “Гомін”, літературний псевдонім Марко Боєслав - народився 25 березня 1910 року в с. Боднарові Калуського р-ну Станіславівської області.

Рано залишився сиротою. Вихованням Михайла займався старший брат Микола, який після закінчення Української сільськогосподарської академії в м. Подебрадах в Чехії працював у філії товариства “Сільський господар”.

В 1929 році Михайло Дяченко закінчив навчання в українській чоловічій гімназії в м. Станіславові і вступив на правничий факультет Львівського університету.

В селі Боднарові до війни діяли товариства: “Просвіта”, “Луг”, “Союз українок”. Вільний від навчання час М. Дяченко віддавав громадській праці. Ще в гімназії почав писати вірші. Навчаючись у старших класах гімназії, став членом ОУН.

В 1937 році польська поліція арештовує М. Дяченка. Звільнившись з тюрми в 1939 році, виїжджає в Краків. Вчителює на Холмщині. Організовує самодіяльний театр. Пише п'єси, вірші, статті. Редактор газети „Шлях Перемоги”.

Під час німецької окупації повертається в Галичину. Спочатку очолює референтуру пропаганди ОУН Станіславівської округи, опісля - Крайовий референт пропаганди Карпатського краю.

В 1945 році при Команді Станіславівського Тактичного Відтинку УПА “Чорний ліс” почала свою роботу підпільна редакція, яка готувала для сотень УПА вишкільні матеріали, різні пропагандивні листівки, а з 1947 року почав виходити журнал „Чорний ліс”. З 1947 року до 1950 року вийшло 11 номерів. Редактором журналу був М. Дяченко - “Гомін”. В журналі друкувалися статті з приводу національних свят, вірші, оповідання, спогади. Дописували до журналу вояки УПА, учасники збройного підпілля ОУН. Редакція містилася в бункері в лісі над селом Викторів Галицького р-ну. При редакції працювали журналісти, друкарки, охорона. Була створена похідна пропагандивна сотня. Часто працівники редакції через потреби конспірації міняли місця постою.

Журналісткою в редакції працювала “Дніпрова” - Ольга Чемерис родом з Богодухова Харківської області. Арештована в 1951 році і засуджена до розстрілу.

Ще однією працівницею редакції була Марія Петришин, родом з с. Височакова Галицького р-ну. Тиха, скромна дівчина, після закінчення навчання в торговельній школі, перейшла в підпілля. З великою відповідальністю ставилася до обов'язків. Виконуючи одне з чергових завдань, 2 липня 1948 року при переході залізної дороги в с. Майдані Тисьменецького р-ну наскочила на більшовицьку засідку. Була важко поранена і, щоби не попасти ворогові в руки, підірвала себе гранатою.

Підземні друкарні створювалися в різних районах Прикарпаття. Одна з таких друкарень була в підземному сховищі в м. Івано-Франківську на вул. Заводській, 32. 6 квітня 1949 року енкаведисти оточили сховище. Здатися підпільники відмовилися. Знищивши всі документи, постріляли́ся. В цьому сховищі загинули Ганна Соколовська, Ганна Спіжак, Василь Грозберг. А було цим героям по 24 роки.

Після закінчення Другої світової війни більшовицький уряд кинув на Прикарпаття великі каральні загони. З кожним днем підпільникам ставало все важче вижити. Солдати вдень і вночі прочісували кожний клапоть землі і лісу Прикарпаття.

На початку 1952 року М. Дяченко перебував в бункері на околиці села Дзвиняча Богородчанського р-ну. Бункер містився в полі. Теплі весняні дні злизували сніг, що вкривав бункер.

23 лютого 1952 року енкаведисти оточили бункер, зав'язався жорстокий бій. У бою загинуло разом з Дяченком шість підпільників, в т.ч. одна дівчина - друкарка Марта (Свідрюк Марта) з м. Надвірної. В бою загинуло також багато ворогів.

За час незалежності України бункер відновлено.

Михайло Дяченко був дотепним та цікавим співрозмовником, надзвичайно освічений. У важких підпільних буднях був вимогливим до себе. Автор багатьох статей і віршів. У підпіллі вийшло дев'ять збірок його віршів. Відзначений УГВР в 1948 році Срібним Хрестом Заслуги. В СБУ збереглися деякі твори Дяченка.

Із спогадів працівника редакції Осипа Костюка - “Арея”: “Пам'ятаю, як “Гомін” написав публіцистичну статтю “За високий моральний рівень кадрів”. У статті автор запитував: „Чи може здобути собі прихильність, пошану та довіру народу людина, що валяється в розпусті й пиятстві? Чи може підняти за собою народ брехун і злодій? Тому-то кожний український патріот-революціонер мусить протиставити більшовицькому хамству - крицевий характер, честь, гідність, мужність, тверезість...”

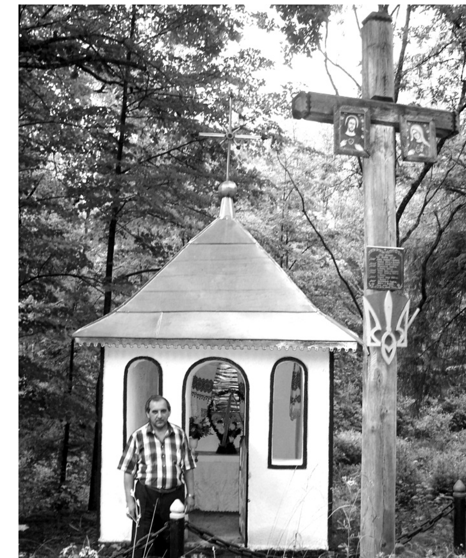
Слава Україні! Героям Слава!

Стефанія КОСТЮК

На світлинах:

Марко Боєслав; капличка і пам'ятний хрест, а також бункер під ними в с. Дзвинячі Богородчанського району Івано-Франківської області, де загинули в бою з енкаведистами 23 лютого 1952 року:

1. „Гомін”, „Марко Боєслав” - Михайло Дяченко, ур. с. Боднарова, Крайовий провідник пропаганди ОУН, редактор журналу “Чорний Ліс”, поет.
2. „Захарко” - Михайло Дрогомирецький, син сестри М. Дяченка - Галини, особистий охоронець Дяченка.
3. „Деркач” - Онуфрій Онуфрак, районний провідник ОУН, родом з села Зеленої Надвірнянського р-ну.
4. „Місько” - Михайло Янишевський, районний провідник СБ, родом з села Жураки Богородчанського р-ну.
5. „Чумак” - стрілець, родом з села Жураки.
6. „Марта” - Марта Свідрюк, друкарка, родом з м. Надвірної.
7. „Смілий” - Осип Семанів, стрілець, родом з села Підпечари Тисьменецького р-ну.

Календар українського націоналіста

23 серпня - День Державного Прапора України.
24 серпня - День незалежності України.
27 серпня - День авіації України.
27 серпня 1856 р. – народився Іван Франко, письменник і громадський діяч.
27 серпня 1939 р. – відбувся ІІ Надзвичайний з'їзд ОУН. Керівником ОУН обрано Андрія Мельника.
28 серпня - День шахтаря.
28 серпня - Успіння Пресвятої Богородиці – перша Пречиста.
29 серпня - Третій Спас.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net
www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

В.О. головного редактора Микола Гук

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970 видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку “Фінанси і кредит”, ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ “Видавництво “Київська правда”
Замовлення № 3832
Наклад 60000 примірників
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе.
Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 26-65-57
Дніпропетровськ	Береза Юрій	(0562) 93-43-45
Донецьк	Олійник Марія	(0622) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(8-067) 410-52-42
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Ковальчук Григорій	(0522) 24-50-64
Київська обл.	Сахацький Олександр	(044) (297)27-5-70
Київ	Мохналь Михайло	(044) 228-63-89, 229-68-34
Луганськ	Кук Володимир	(0642) 95-59-78
Луцьк	Максимович Олег	(03322) 723935, 722142
Львів	Вовк Михайло	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 29-07-90
Мукачеве	Гурзан Василь	(03131) 2-25-45
Одеса	Перегінчук Михайло	(0482) 731-00-78
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 22-20-26
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Манжела Борис	(0542) 63-15-36
Тернопіль	Ткач Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(0577) 16-02-18
Херсон	Петренко Володимир	(0535) 55-46-50
Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Ілля Богданюк	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

Пишіть! Дзвоніть! Приходьте! Підтримуйте!